

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Обережно, дезінформація!

Про цунамі на Дніпрі

СТОР. 7

Досвід

Власна справа «з нуля»

СТОР. 10

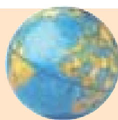
Репортер

Гамівна сорочка вийшла з моди вітчизняної психіатрії

СТОР. 12

№ 52 (5052) СЕРЕДА, 23 БЕРЕЗНЯ 2011 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У сучасному сусідстві знаходимо спільність історичної долі та стратегічний інтерес

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Голова Сейму Литовської Республіки, Співголова Асамблеї Ірена Дягутєнє, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, Маршалок Сенату Республіки Польща, Співголова Асамблеї Богдан Борусевич.

Учора в українському парламенті відбулося засідання четвертої сесії Міжпарламентської асамблеї Верховної Ради України, Сейму Литовської Республіки та Сейму і Сенату Республіки Польща. Учасники зібрання обговорили питання інтеграції України до Європейського Союзу, гуманітарну складову в європейських інтеграційних процесах, чинники історії в європейській ідентичності, проблеми культурної спадщини, національних меншин як чинника європейської цілісності. У роботі асамблеї взяли участь парламентарії трьох країн, представники виконавчої влади України та науковці. СТОР. 8

ПОДІЇ

Учителям пообіцяли вищу зарплату після того, як ті кинулися під машини

Останній попереджувальний дзвінок пролунав учора для урядовців. Тисячі учителів з різних областей країни оточили Кабмін, вимагаючи підвищення зарплати.

Доведені до відчаю люди лягали під колеса машин й перекривали проїжджу частину. На Грушевського учительський бунт, схоже, сприйняли всерйоз і пообіцяли розширити виплату 20% надбавки на всі категорії педагогічних працівників. СТОР. 6

«Фрунзенці» розпочали акцію протесту

Працівники флагмана вітчизняного машинобудування — ВАТ «Сумське науково-виробниче об'єднання імені Фрунзе» — розпочали безстрокову акцію протесту проти масового скорочення робочих місць, яке відбувається з метою «оптимізації» виробництва.

За інформацією Сумського міського центру зайнятості населення, керівництво підприємства планує нинішнього року виставити за прохідну 1258 працівників, що становить майже десяту частину зайнятого нині на виробництві персоналу. До речі, за останні кілька років через постійні скорочення кількість працюючих на підприємстві вже зменшилась на 8,5 тисячі людей.

Для цілодобового пікетування адміністративного корпусу найбільшого в Європі машинобудівного комплексу з випуску обладнання для атомної, хімічної та нафтогазової промисловості розбито наметове містечко. За ініціативи вільних профспілок «фрунзенці» оголосили акцію безстроковою, **передає наш власкор Владислав ЖМУРКОВ.**

Шахтарям «Червоного Жовтня» віддають борги. До кінця тижня навіть обіцяють аванс за березень

Критична ситуація навколо закритої шахти «Червоний Жовтень» (Єнакієве) нарешті знайшла своє розв'язання. Гірникам цієї та інших 13 шахт, що входять до державного підприємства «Укршахтгідрозахист», почали гасити борги із зарплати.

Як повідомляла наша газета, шахтарі не отримували гроші два з половиною місяці. Тож атмосфера в колективі була дуже напруженою. Гірники навіть писали листа Прем'єр-міністру Миколі Азарову, в якому вимагали погасити борги та покарати винних у затримці зарплати чиновників. СТОР. 7

КОРОТКО

■ ДК «Газ України» доручила відключити від газопостачання 13 підприємств комунальної теплоенергетики (через значну заборгованість), **повідомляє прес-служба компанії.**

■ Близько 1 млн. грн. стягнуло з початку року через суд зі своїх боржників комунальне підприємство «Черкасиводоканал», **інформує наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ На Кіровоградщині співробітники податкової міліції порушили кримінальну справу стосовно посадовців одного із приватних підприємств Гайворонського району, які ухилилися від сплати 2 млн. 156 тис. грн. податків, **повідомляє наш власкор Віктор ІЩЕНКО.**

■ При Херсонському державному університеті відкрито Центр ізраїльської культури — за підтримки посольства цієї країни, **інформує наш власкор Василь ПІДДУБНЯК.**

■ Учора у Варшаві медсестри й акушерки вимагали від парламенту належного законодавчого врегулювання їхнього права на працю, **передає наш власкор Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.**

Польща готується здешевити візи для українців (Утро. ua)

ГОЛОС УКРАЇНИ № 52 (5052)
СЕРЕДА, 23 БЕРЕЗНЯ 2011

Земля як об'єднавча основа

ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Народ, який володіє достатньою і якісною землею, має всі шанси не лише на виживання, а й на процвітання в середовищі йому рівних. Але земля — це ще й живий організм, який може хворіти, занепадати, зрештою, й гинути, коли за ним належним чином не доглядають. Фактори виснаження землі сьогодні настільки різноманітні, а сила їхнього впливу настільки інтенсивна, що є всі підстави говорити про її повну незахищеність. До них можна віднести: глобальне потепління й руйнування озонового шару, забруднення води і кислотні опади, знищення лісів й опустелювання, перенаселеність і виснаження ґрунту, забруднення радіоактивними речовинами і глобальне зниження біорізноманітності, збільшення об'ємів споживання і масову нестачу продуктів харчування, негативний вплив ядерних, хімічних, біологічних технологій, екологічну деградацію, транскордонне морське, річкове, атмосферне забруднення, міжнародну торгівлю небезпечними речовинами й відходами і т. п.

Можна сказати, що «ненажерливість» сучасної економіки робить досить вразливою екосистему, деградуючим навколишнє середовище, а відтак незахищеною й саму землю. Проблема полягає ще й у тому, що від таких негативних впливів не зведеш кордонів, не змонтуєш заборон чи ефективно протидіючої системи захисту. Боротьба за землю ведеться як відверто прямолінійно, так і опосередковано — нерідко з благовидними цілями: залучення інвестицій, сучасного технологічного оснащення, сприяння виведенню нових порід тварин і сортів зернових, надання кредитів, довгострокових позик, організація курсів з підвищення ефективності управління і т. п.

Як зазначив помічник генерального директора Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) О. Мюллер: «Боротьба за землю та інші природні ресурси зростає у зв'язку з економічним зростанням і збільшенням населення, через прямі іноземні інвестиції у великомасштабне харчове виробництво, в зв'язку зі зростанням попиту на біопаливо, а також міську й індустріальну експансію. База природних ресурсів, яка виснажується, робить більш жорстокою боротьбу за землю внаслідок її виснаження, кліматичних змін і збройних конфліктів. Без відповідального управління зростаючий попит на землю сприятиме розвитку соціального витіснення, оскільки багатії та ті, хто наділений владою, можуть скупити землю й інші природні ресурси, користуючись бідністю та незахищеністю решти».

Сьогодні земля і земельні ресурси стали настільки вразливими, що не тільки кліматичні умови, а й чинники, безпосередньо не пов'язані із землею, збільшують навантаження на її експлуатацію. Так, несприятливі кліматичні умови 2010 року призвели до скорочення світових запасів зерна в 2011 році на 7 відсотків порівняно з кінцем 2010-го, в тому числі ячменю — на 35 відсотків, кукурудзи — на 12, пшениці — на 10 відсотків. Не кращий прогноз і на найближчі роки. Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун заявив: «Якщо льодовики Гімалаїв розтануть, тяжкі наслідки загрожуватимуть життю 300 мільйонів людей в Китаї й близько мільярду людей в Азії. Дрібні фермери в Африці, які виробляють більшу частину продовольства на континенті і залежать від опадів, можуть зазнати спаду врожайності на 50 відсотків у 2020 році».

Далеке від залежності до кліматичних умов зростання цін на нафту спровокувало підвищення світових цін на зерно в лютому 2011 року на 70 відсотків проти лютого минулого року. Порівняно з 2000 роком індекс цін зріс у лютому 2011-го в таких пропорціях: на продовольство — з 90 до 236, на м'ясо — з 96 до 170, на молочні — з 95 до 230, на зернові — з 85 до 254, на масло і жири — з 68 до 279, на цукор — з 116 до 418.

Як результат, різко збільшилася чисельність людей на планеті, які потерпають від голоду. Найбільше їх сьогодні в Азії і Тихоокеанському басейні — 578 мільйонів, далі йдуть: субсахарський регіон Африки — 239 мільйонів, Латинська Америка і Карибський басейн — 53 мільйони, Близький Схід і Північна Африка — 37 мільйонів, розвинені країни — 19 мільйонів осіб.

Можна зрозуміти Генерального секретаря ООН Пан Гі Муна, який стверджує: «Ми повинні вжити відповідних заходів, щоб нагодувати планету й, зокрема, захистити найбідніші й найуразливіші верстви населення».

У який спосіб це планується зробити — неважко здогадатися. Поки ми за інерцією усе ще продовжуємо нахвалювати якість нашої землі, світова спільнота вже встигла поставити її в число об'єктів своєї зацікавленості. І, втім, далеко небезпідставно.

Сьогодні загальна площа українських земель становить 60,35 млн. га, з яких 70 відсотків, або 43 млн. га, — землі сільськогосподарського призначення; 10,5 млн. га покрито лісами, 2,4 млн. га — водний простір, 1 млн. га — болота, 2,5 млн. га — під забудовами держави, підприємств, населення.

Саме на такі землі робить розрахунок світова спільнота. На думку генерального директора ФАО Жака Діуфа, «інвестування в Європі і Центральній Азії може допомогти вирішити проблему голоду в інших регіонах світу. Було підраховано, що за достатніх інвестицій близько 10 млн. га орних земель можна відновити під вирощування зерна та олійних культур в Казахстані, Росії і Україні». Дещо інші оцінки в ЄБРР, за якими «лише в Казахстані, Росії і Україні приблизно 13 млн. га землі можна перетворити на сільськогосподарські угіддя без будь-якого особливого навантаження на навколишнє середовище».

Чи готові ми до такої зацікавленості до нас сьогодні? Чи впорається наша наявна законодавча база із сучасними міжнародними формами земельної експансії?

У світі відбувається очевидне перегрупування держав **від багатої** Західної Європи та Північної Америки **і решти бідних,** чи країн, що розвиваються, **до** країн, які здатні фінансово провести земельну експансію для забезпечення себе продовольством (це Китай, США, Індія, Японія, Велика Британія, ОАЕ, Саудівська Аравія, Нідерланди, Південна Корея, скандинавські країни та ін.), **і** фінансово залежних, але із землею, на якій виробляється продукція для іноземного замовника, власника/співвласника чи орендаря землі (залежно від укладених договорів). Сюди можна зарахувати країни Африки, Азії, Латинської Америки, а з колишнього СРСР — Росію, Україну, Казахстан і Молдову.

В Україні цей процес поки що в зародковому стані, але вже й за цих обставин виразно проступають контури іноземного «інтересу». Як показує практика, «іноземний інвестор» (назвемо його так, оскільки всі починають із щедрих обіцянок вигідних інвестицій) прагне прокласти собі дорогу до національних земельних відносин усіма можливими способами: від укладення міждержавних (міжурядових, міжвідомчих) договорів (угод, конвенцій) про купівлю (оренду, інвестування на певних умовах і т. п.) землі до підтримки державних програм із реформи земельних відносин за участі своїх експертів (компаній, радників і т. д.), національних органів (установ, фізичних, юридичних осіб) чи навіть від третьої сторони (попередньо уклавши з нею свої угоди). У разі гострої потреби проникнення у сферу національних земельних відносин сучасні транснаціональні компанії без особливих труднощів можуть задіяти авторитетні міждержавні організації чи цільові програми (відповідно забезпечивши їх належною рекламою, науковими прогнозами, досвідченими фахівцями із земельних питань).

Долучившись до сфери земельних відносин держави, вони можуть або сумлінно виконувати свої зобов'язання, або реалізувати свої корисливі наміри. Адже для цього вони й боролися за цю сферу впливу, витрачали кошти, вибудовували відповідну інфраструктуру і т. п.

Здебільшого такі компанії і концерни зацікавлені у власних прибутках або ж вигодах «своїх» держав та ринків збуту, а це далеко не завжди збігається з інтересами держави— власниці землі.

Окремі компанії, навіть у тих випадках, коли держави забороняють іноземцям продаж чи оренду землі, знаходять національних фізичних і юридичних осіб чи просто чиновників, патріотизм яких падає прямо пропорційно сумі запропонованого хабара. Ці фізичні чи юридичні особи здатні будуть скільки завгодно господарювати за вказівкою іноземного інвестора, нехтуючи навіть той факт, що таке господарювання може прямо суперечити національним інтересам.

Звісно, не потрібно в кожному іноземцеві чи зарубіжній компанії вбачати потенційних недоброзичливців. Дуже часто вони вимушені так чинити через об'єктивні чи суб'єктивні причини. Адже інколи доводиться завозити свою робочу силу, своїх висококваліфікованих спеціалістів просто через незнання місцевого ринку праці або ж через брак фахівців певного профілю.

Проте це не сприяє зростанню зайнятості місцевого населення, підготовці спеціалістів у відповідній галузі сільського господарства, а відтак місцеве населення змушене поповнювати загін безробітних чи виїжджати до міста. За таких обставин село приречене гинути як адміністративно-територіальна, економічна й соціальна одиниця. Прикладом цього є практика деяких країн, що відкрили земельний ринок для іноземців, — в окремих регіонах змінюється демографія населення, занепадають національна культура, мова і т. ін.

Не секрет, що більшість іноземних інвесторів зацікавлені насамперед у культивуванні тієї продукції, яка є нагально потрібною для міжнародного ринку і для своїх держав, а не для держави їхнього господарювання. Питання не лише в тому, що на луках, де випасалася місцева худоба, стали вирощувати рис чи хміль. Питання слід розглядати глибше: держава, в якій господарюють такі іноземні фірми і компанії, спочатку стає залежною від такого експортно орієнтованого виробництва, не здатного забезпечити всім необхідним своє населення, а згодом починає купувати за кордоном і ті продукти харчування, які колись виробляла сама.

Для отримання прибутку іноземний господарник не дуже переймається станом землі, бо він на ній не живе. Техногенні перевантаження, генно-модифіковані організми, хімічні та інші засоби перетворюють колись родючі землі на мертву пустелю. Здебільшого такий господарник не вкладає кошти у відновлення землі. Експлуатація родючості землі, без її відновлення природними засобами і шляхами, виснажує ґрунти, змінює ландшафт і мікроклімат у таких місцевостях.

Постає закономірне запитання: як бути з огляду на всі ці ризики? Сільське господарство, земля загалом перебувають у такому стані, що без зовнішніх інвестицій важко зрушити справи на краще: величезні території радіоактивно забруднені, ядохімікатно перенасичені, спустошені бездумною вирубкою зелених насаджень. До цього слід додати масове пересихання річок, що провокує опустелювання значних площ. Якщо Західна Україна потерпає від щорічних повеней, що знищують десятки тисяч гектарів родючих земель, то Схід, Південь і вже частина Центру України знемагають від щорічних посух. Де колись вирощували жито, сьогодні забули який воно вигляд має. Гречку і часник купуємо в Китаї, м'ясо і молочні продукти — в європейських сусідів, шкіру і вовняні товари завозимо з Туреччини.

Настав час зупинитися. Подумати. Що сталося з нашим народом, чому він став неспроможним сам себе прогодувати? Що йому було обіцяно й не повернуто? Що в нього відібрано й втрачено, а чи на підході до втрати? Адже, як добре записано у статті 13 нашої Конституції, «земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу». Маючи такі багатства, чому ж цей власник сьогодні поневіряється й частенько бідує?

Очевидно, що проблема коріниться в державній політиці, суспільних відносинах. Багатовікова історія українського народу переконує: розвиток нашого суспільства завжди був тісно пов'язаний із землею. І тут, як правило, діяв двоєдиний процес: якщо при вирішенні земельних питань правильно враховували закони природи й інтереси суспільства, завжди мали шанс на успіх. Якщо ж, проводячи суспільні трансформації, брали до уваги безцінну якість української землі, як невід'ємного компонента національної ментальності, успіх був гарантований.

Отже, перш ніж розпочинати земельні реформи, слід ретельно врахувати, яке суспільство маємо на час реформ, які його цінності й основні запити. І, вирішуючи долю суспільства, мусимо пам'ятати, що воно в головному залежне від фактору землі, від характеру власності на землю, від домінуючих земельних відносин у країні.

Українське суспільство — це не сума індивідів, які проживають на території держави Україна. Це самостійна структура, яка живе і розвивається за власними законами, формуючим фактором для яких серед іншого є й земля. Маємо багато прикладів з нашої історії, коли за потреби українського суспільства видавалися вузькоіндивідуальні домагання особистостей, то вони завжди закінчували поразками. Поразками, оскільки була незрозумілою або ж не враховувалася власне природа українського суспільства.

Сьогодні економісти, соціологи, інші дослідники стверджують, що якщо його розвиток не ділити на етапи, формації чи періоди, а брати глобально всю історію розвитку, то можна виділити два види людського суспільства. Визначаються вони лише базовими критеріями, оскільки «в чистому вигляді» їх майже не буває, а «домішки» елементів іншого присутні в кожному з них. Інколи кажуть і про третій вид, який поєднує компоненти-критерії перших двох, але жодний із них не є домінуючим, однак таких суспільств на тривалих етапах розвитку не буває. Суспільства з відносно рівним набором базових компонентів з обох видів досить швидко деградують саме через прагнення кожного із них стати домінуючим.

Суспільства першого виду розвиваються на основі редистрибутивної економіки, тобто економіки перерозподілу. Для неї характерно: комунальні виробничі відносини, з яких виживає кожен, якщо виживуть усі; рух матеріальних цінностей і послуг опосередковується центром, він же визначає права з виробництва, розподілу і використання таких цінностей, встановлює умови проведення таких операцій. Основою такої економіки виступає умовна централізовано-верховна власність, а метою є не прибуток господарюючих суб'єктів, а збалансованість розвитку всіх її сегментів для забезпечення оптимально необхідним усіх. Головною проблемою для такої економіки є пошук резервів зниження витрат на виробництво, як і зростання мотивацій, які мають бути взаємоузгоджені для кожного із структурних підрозділів виробництва.

Для суспільств другого виду розвитку властиві ринкова економіка, обмін, купівля-продаж на основі приватної власності; прибуток — головна мотивація для виробництва, а конкуренція — головний засіб вияву найсильнішого у виробництві, обміні та розподілі.

В економічному секторі обидва суспільства можуть (частіше так і буває) поєднувати компоненти свого «опонента», але якщо брати їхні особливості загалом і системно, то різниця стає очевидною: в одному — редистрибутивна економіка, в другому — ринкова; в першому — спільна власність, у другому — приватна; суспільно-службова праця і наймана праця; координація виробництва, обміну, розподілу та конкуренція виробництва, обміну, розподілу; пропорційність винагород і прибуток і т. д.

Базові економічні компоненти кожного із видів суспільства визначають їхні особливості і в політиці, і в ідеології. Для редистрибутивної економіки не придатна ніяка інша ідеологія, окрім тієї, що визнає перевагу загального над індивідуальним — «ми» над «я»; для ринкової економіки перевага «я» над «ми»; перша будується на колективізмі, друга — на індивідуалізмі; перша може запозичити у другої егалітаризм, соціальна стратифікація другої настільки ж формально може сприйняти елементи рівності; для ідеології першого виду суспільства визначальним є порядок у ньому, для другого виду — свобода і т. д.

Повторюю, кожен із двох видів може запозичити в іншого певні компоненти й елементи, але, по-перше, це завжди нетривалі взаємини. Досить часто вони хворобливі і здійснюються революційно, насильницькими методами. По-друге, навіть у разі революційних змін, якщо вони не відповідають природі цього суспільства, можна з певністю передбачати їхню приреченість на неуспіх та повернення його до характерних і усталених відносин, більш властивих для даного виду.

Можлива також і невідповідність між формально проголошеним та реально наявним. Тут дуже показовим є не тільки наш приклад, а й наших сусідів — Російської Федерації. Для неї, як і для України, більш характерною є (поки що) редистрибутивна економіка, але вона, як і Україна, прискореними темпами проводить реформи щодо переходу до ринкової економіки (і в РФ, і в Україні ця економіка вже є формально переважаючою, але не стала такою в ментальності суспільства, не стала такою по суті, оскільки досить часто ринкові взаємини замінюються ручним управлінням з центру).

Звичайно, певні зміни в кожному із вказаних сегментів відбуваються і навіть на користь ринкової економіки, але суспільство ще дуже далеке від неї за своєю ментальністю. Це слід особливо чітко розуміти, коли мова йде про запровадження ринкових відносин у земельні відносини. І зрозуміти передусім те, що являє собою нині українське суспільство й чим для нього є сьогодні земля. Залежно від того, яка буде відповідь на це запитання — настільки можливий прогрес чи регрес у його вирішенні. Земля може стати як об'єднуючим фактором нашого суспільства, так може й розірвати його на шматки.

Отже, яким є українське суспільство сьогодні, коли проголошено курс на ринкову економіку, коли реформування її підійшло до землі та земельних ресурсів? Можна сказати так: наскільки наша економіка є одновекторною в напрямі ринку — в теорії і політичних заявах, настільки вона є змішаною у правовій системі і на практиці. Для ментальності нашого суспільства домінуючою залишається редистрибутивна економіка, унітарна система управління і комунітарна загальносуспільна ідеологія з визнанням ринкової економіки за умови, що її інститути мають бути комплементарного (тобто такими, що не суперечать першим компонентам) характеру і заповнювати відповідні ніші в економіко-політичній сфері життя суспільства.

І це можна зрозуміти: генетично наше суспільство формувалося й розвивалося в умовах, коли суспільно значиме переважало над індивідуально значимим. Основою господарювання в Київській Русі були земля, ріки, озера, ліси, які в ментальності народу належали всім, але цих всіх уособлював князь. Право займу на неї одержував той, хто її обробляв. Дослідник історії вирішення земельних питань у Київській Русі М. Владимирський-Буданов писав: «Розвиток права власності на землю з об'єктивного боку йде таким порядком: спершу утверджується приватне право на ділянки, які оброблювалися, однак луки-пасовиська залишаються у спільному володінні громад або родів. Ліси і води належать спершу або державі, або ж громадянам і родам і пізніше інших видів земельного майна стають предметом володіння приватних осіб... Підставою для права на землю при оволодінні (займанні) є праця, яку застосовують для обробки землі. Громада чи рід або вільно брали землю, яку ніхто не займав, або завойовували її в іноплемінників і ворогів. Але така земля в економічному сенсі не мала ніякої ціни, допоки вона не оброблена. Труд покладав на неї печатку приватної належності». За таким само принципом труд давав право на власність і на нерухоме майно. За «Руською правдою», тварина в сітці, бджоли в бортах, позначені приватними знаками, стають приватною власністю.

Гармонійне поєднання земель громадських з індивідуальними створило добрі умови для зміцнення державності. Для держави важливішим була сплата податку, ніж присвоювання землі. У 946 році, коли Ольга з сином пішла на древлянську землю, вона заявила жителям Іскоростеня: «Усі ваші міста уже здалися мені й погодилися сплачувати данину, і лани свої обробляють». Княгиня Ольга, мабуть, була перша, хто змінив систему оподаткування в Київській Русі — замінивши данину на місто, громаду, двір податком на плуг як одиницю земельної міри. Реформа була сприйнята як жорстокий захід, правда, швидше тому, що вперше вводилася в древлянській землі й населення сприйняло це як помсту за вбивство князя Ігоря. Вона наближала селянина до землі, але була лише першим кроком до налагодження землеустрою, оскільки не зачіпала ні опису землі, ні її якості чи прибутковості, навіть не звертала увагу на межі землеволодіння, не кажучи вже про їхнє планування.

Княгині Ользі належить й інше нововведення у сфері землеволодінь: вона поширює князівське доменіальне володіння на окремі ділянки землі міст, громад, родів, виділивши спочатку місця князівських стоянок, місця для полювання, лову риби, птахів. Згодом просто встановлюються приватні князівські земельні володіння, які виділяються поряд із землями боярськими, громади, роду і приватних осіб (точніше їх називав М. Владимирський-Буданов: сімей). Із уведенням християнства на Русі виділяються церковні і монастирські володіння землі. «Руська правда» ще не виділяє землю за її якістю, але вже розрізняє її види: земля двору, орна, для полювання і т. п., і передусім називає князівські володіння. У ній (Академічний список) уже йдеться про межі і перетеси (ст. 33 — знаки власності на деревах), княжі борті.

Кожен власник землі мав показати, що він нею користується і розпоряджається. Давність бралася до уваги, але вона не була вирішальним чинником у давньоруському землеволодінні. Як писав М. Владимирський-Буданов, у давньоруському праві вважалося, що «час сам по собі не здатний створювати права; він може лише руйнувати їх; але праця є підставою більш продуктивною». Що стосується володіння землею, то вона розглядалася двояко: як така, хто нею володіє безпосередньо — церква, монастир, громада, сім'я, місто, бояри, і така, на яку поширюється умовна верховна власність князя. Князь, за висловом В. Ключевського є «найманим захисником землі і порядку». У міру посилення великокнязівської влади його умовна верховна власність на землю переходила в безумовну, аж поки великий князь київський Володимир Святославович не уособив всі землі держави на такі, якими він може володіти, користуватися і розпоряджатися на власний розсуд. Однак він же, передавши в управління синам історичні області, започаткував процес, який призвів до остаточного поділу Київської держави між синами великого князя, з переходом до них і права власності на землі відповідних областей. Як свідчать літописи, Ярослав Мудрий уже заповів синам володіти тими частками Руської землі, які вони отримували від батька.

Ця «земельна реформа» була чи не найбільш невдалою в історії нашої держави, оскільки суттєво ослабила її, чим незабарно скористалися татаро-монгольські поневолювачі. Уже після Любецького 1097 року з'їзду, на якому князі домовилися досить дивно «оберігати» Руську землю — поділити її між спадкоємцями

Коли за потреби суспільства видавалися вузькоіндивідуальні домагання, вони завжди закінчувались поразками

українського суспільства

(«Навіщо губимо Руську землю, самі між собою влаштовуємо чвари? А половці землю нашу несуть, радіючи цим чварам, тому що між нами йдуть війни. Так об'єднаймось відтепер єдиним серцем і будемо оберігати Руську землю, і хай кожний володіє вітчиною своєю»), земля шматувалася спадкоємцями, аж поки цьому не поклала край татаро-монгольська навала.

З метою визначення розміру данини, татари вводять опис землі, за ними свої описи проводять князі, які запроваджують для цього спеціальні книги. Ця реформа не мала впливу на розвиток землеробства в країні, оскільки знищила мотивацію селянина для підвищення продуктивності землеробської праці.

У процесі підкорення українських земель Литвою і Польщею змінюються умови землекористування. До уваги береться не просто розмір землеволодіння, але й якість землі, кількість осіб, які її експлуатували, одноосібне володіння чи володіння товариствами тощо. Натомість практика землевпорядкування була нерозвинутою, що призводило до величезного черезсмужжя; оскільки фактору давності володіння надавалося велике значення, а землі й угіддя нерідко захоплювалися за власною ініціативою. Це призводило до того, що землеволодіння змішувалися, чвари були звичайною справою, як і судові розгляди із земельних питань.

До приєднання України до Росії основними в землеволодінні були землі духовенства, шляхти, українських старшин, феодальна одноосібна власність селян і козаків. Порядок землевпровадження був не гірший, ніж у сусідніх країнах: земля не просто описувалася в спеціальних реєстрових книгах, куди заносились дані про її власника, зазначався розмір земельної ділянки, в який спосіб вона обробляється, визначалася її якість, продуктивність, прибутковість, упорядкованість. Кожний власник мав знати план і межу землеволодіння.

Приєднання України до Росії внесло суттєві зміни в систему землекористування. Спочатку була запроваджена державна феодальна власність на землю (військові села), потім ліквідовано гетьмансько-старшинський устрій, далі — поширення в Україні загальноросійського законодавства, що закінчилося впровадженням кріпацтва з відповідним йому порядком землеволодіння.

За цей період проведено не одну реформу, які, як правило, негативно впливали на земельні відносини. Петро І зруйнував помісне землеволодіння, запровадив подушний податок (чим знищив облік якості землі) та задумав проведення загального межування. Натомість справи до кінця не довів, але вніс розбрат між землевласниками, суперечки яких нерідко завершувалися вбивствами; конфлікти переповнювали суди, де вони роками не могли вирішитися.

В Україні цей безлад не мав аж таких наслідків, оскільки певний час гетьмани самостійно вирішували земельні питання, а, отже, могли більш оперативно втрутитися в їх розв'язання. Проведене в 1729—1731 рр. Генеральне слідство про маєтності встановило шість категорій земель: 1) рангові маєтності; 2) маєтності надані за заслуги; 3) маєтності ратушні; 4) вільні військові села; 5) спірні маєтності; 6) монастирські. З 1728 р. українським гетьманам забороняється роздавати землю у приватну власність, як і втручатися в процес набуття землі в Україні російським дворянством (малися на увазі всі піддані царя і, як показала ревізія 1741 р., у 9 полках Гетьманщини тільки грузинські землевласники володіли 4695 дворами).

Катерина II знімає заборону на набуття землі іноземцями з земельного фонду Гетьманщини і Земель Вольностей Війська Запорозького, що привело до того, що вже за гетьманування Кирила Розумовського (1750—1764) вільний земельний фонд практично вичерпався.

Натомість можна зазначити, що в Україні за період кінця XVIII — середини XIX століть значно зросла культура землевпорядкування. Землеволодіння реєструвалися за категоріями (державні, поміщицькі, монастирські та ін.), по кожній маєтності, селу, повіту складалися межові книги, плани землеволодіння їх місцезнаходження, кількість, додавалися алфавітні реєстри з характеристикою землі, перспективами її обробітку, якості орної землі, кількості загальних і черезсмужних володінь і т. п.

Проте такі новації не могли змінити загального стану землеволодіння в Україні. Поширення кріпацтва на її територію особливо негативно зустрів український селянин. Він втратив мотивацію для обробітку землі. Країна з житниці Європи перетворилася на голодний край.

Реформа 19 лютого 1861 р. вплинула на зміну природи землекористування: селянське господарство переставало носити натуральний характер і набувало товарних рис. Реформа ставила своїм завданням не лише звільнення селянина з кріпацтва (Олександр II розумів необхідність перетворень, коли говорив: «Краще змінити кріпосне право зверху, ніж дочекатися того часу, коли воно почне змінюватися знизу»), а головне — добитися кращого землевпорядкування, стимулювати підвищення ефективності сільського господарства. В цьому плані передбачалося вирішити триєдине завдання: 1) власне сільськогосподарське (позбавлення негативних умов землекористування: посмужність наділів, відсутність прямих меж землеволодінь і т. п.); 2) фінансове (визначення прибутковості землі для встановлення податку на неї, враховуючи окремі категорії володінь: одноосібне селянина, поміщика чи установи; загальне з виділенням долі кожної особи; громади; при користуванні чужим наділом землі: право проїзду, випасу худоби, лову риби і т. п.) і 3) юридичне (оформлення правових актів на всі земельні володіння в країні).

Реформа дозволила встановити, що до початку XX століття в країні було більше всього державних земель, далі — надільні землі і, нарешті, приватні володіння. Серед власників більше всього землі мали дворяни і далі, по ранжиру зменшення, кількість десятин на загальну кількість власників: селяни, купці, міщани, інші стани, духовні особи, іноземці.

Проте переважну більшість проблем ця земельна реформа не змогла вирішити, але створила нові. Селяни не змогли розрахуватися за землю, і їхні діти та внуки сплачували борги, не знаючи за що. Ціна за землю встановлювалась надміру висока, без урахування її родючості. Кредит для оплати за землю видавався без згоди її нового власника, при цьому держава залишила за собою право змінювати умови кредиту. До повної сплати за землю селянин мав щорічно виплачувати оброк чи відпрацьовувати в перекладі на грошовий еквівалент на суму значно вищу, ніж він мав сплачувати за рік, і т. д. Як результат, невдалі землевласники почали продавати землю, що призвело до розпаду громади — основного соціального об'єднання на селі, масового відпливу сільського населення до міста. Там, де неможливо було продати землю, її переставали обробляти (в 1907 р. були відмінені викупні платежі за землю), наступала деградація землі.

Столипінська реформа 1906—1910 рр. лише частково вирішила земельне питання. Головна її мета — розвал громади і сприяння одноосібному землеволодінню — була вирішена частково: до початку 1916 р. лише 27% селянських сімей вийшли з громади і це, незважаючи на те, що Земельний банк (заснований в 1882 р.), різко змінив у 1906 р. політику кредитування, зменшивши кредити селянським товариствам до 19% і збільшивши їх для одноосібників до 73%. Закон 1910 р. фактично примушував селян виходити з громади, але селяни відмовлялися його виконувати (менше третини селян-власників землі в рамках громади погодилися вийти з неї).

Столипінська реформа не була завершена через Світову війну і Жовтневу революцію.

Декрет про землю 1917 р. проголосив, що «право приватної власності на землю скасовується назавжди; землю не можна ні продавати, ні купувати, ні здавати в оренду або заставу, ні в будь-який інший спосіб відчужувати». Шляхи реалізації Декрету про землю визначав Закон про соціалізацію землі 1918 р., який скасовував право власності на землю, а дозволяв лише користуватися землею («лише тим, хто обробляє її власною працею» — ст. 3) і розпоряджатися землею («під контролем повітової, губернської, обласної і федеральної Радянської влади» — ст. 5).

Розподіл земель для користування і розпорядження тривав до 1920 р. з метою насичення землею малоземельних і безземельних селянських господарств, до 1927 р. — з метою формування сільськогосподарських артілей і товариств, але курс на колективізацію сільського господарства (з грудня 1927 р.) поклав край добровільному кооперуванню навколо землі (засобів виробництва, худоби і т. п.). У 1933 р. в Україні вже було 69,5% колгоспів, а через півтора року, в середині 1935 р., — 91% . У 1935 р. вийшла постанова РНК СРСР «Про видачу сільськогосподарським артілям державних актів на безстрокове (пожиттєве) користування землею», яка остаточно ліквідувала в Україні селянське землекористування.

Декларація про державний суверенітет України, ухвалена Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року, проголосила: «Земля, її надра, повітряний простір, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території Української РСР, природні ресурси її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони... є власністю її народу». Такий же порядок, як уже зазначалося, закріпила Конституція України 1996 року в статті 13, але в ній додано: «Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону». І особливо важливою є стаття 14: «Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону».

Земельний кодекс України підтвердив основні конституційні положення щодо землі й нормативно розвинув право на приватизацію земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій (стаття 25 та ін.). Іноземним громадянам та особам без громадянства надається можливість мати земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства на умовах оренди.

Усього за роки незалежності з 24 серпня 1991 р. у державі було прийнято 37 законів України, 64 постанови Верховної Ради України, 178 указів Президента України, 24 розпорядження Президента України, 84 постанови Кабінету Міністрів України, 758 нормативних актів органів виконавчої влади з економічних, екологічних, організаційних, правових і соціальних питань земельних відносин. Але разом з тим і сьогодні в країні немає чітко вибудованої правової бази в земельних відносинах. Більше того, величезний масив нормативних актів різних ієрархічних рівнів свідчить про стихійний, непослідовний підхід у розв'язанні земельних питань. За великим рахунком, ми в правовій сфері лише повторили різновекторність бажань і домагань, яка існує сьогодні щодо землі в українській політиці й ідеології.

Для адміністрації Президента України Л. Кравчука основоположним у земельному питанні було підвищення сільгоспвиробництва й на цій основі вирівнювання продовольчої ситуації та недопущення суспільної напруги. В період правління Л. Кучми більш актуальним вважалося вирішення питання про передачу землі спочатку в колективну власність заради відродження в селянина почуття господаря землі. Як результат, селяни не зрозуміли, чого хоче від них влада. У відповідь на провокаційні пропозиції (часто від тих, хто раніше ніколи не обтяжував себе перейманням тяжкості селянської праці) відродити в селян почуття господарів землі останні (або ж їхні діти) подалися у місто, де поповнили ряди безробітних. Серед тих, хто залишився, 65% — люди пенсійного віку. Оскільки вони вже не мали змоги самі обробляти землю, то здали свої паї в оренду латифундистам, поповнивши тим самим загін безправних найманців.

Президент України В. Янукович задекларував, що «проведення земельної реформи сьогодні є одним із найважливіших питань у політиці держави. Ми повинні вивести аграрно-промисловий комплекс на якісно новий рівень розвитку, зробити його конкурентоспроможним та ефективним. Треба, щоб на землі був ефективний господар, були правила користування землею, і власники їх виконували».

Отже, питання земельної реформи набуває ще більшої актуальності й, очевидно, має вирішуватися без зволікань. Залишається лише визначитися, якою має бути ця реформа. Історія знає реформи, які ділили землі й племена Київської Русі, призвівши не тільки до втрати землі, а й власної свободи. Знає земельні реформи, коли їх за нас проводили литовські, польські, татарські чи російські магнати, за якими українцям, як голодному кусень, перепадав клаптик землі, на якій він мав відробляти повинність. Знає земельні реформи, які виснажували землю, нищили трударів. Цю землю вивозили в інші країни й заводнювали непотрібними рукотворними морями.

Земля вкотре вистояла, але сьогодні вона, як ніколи, вимагає цивілізованого ставлення до себе. Коли ж беремося за проведення земельної реформи, а, очевидно, що в нас таки нема іншого вибору, маємо чітко уявляти, якою буде тактична, стратегічна та кінцева мета. Люди повинні отримати від держави чітку програму дій щодо земельних перетворень, мати можливість з нею ознайомитись, обговорити, внести своє бачення у вирішення проблеми. Слід чітко усвідомити, що земельна реформа ніколи не була й не може бути суто земельним питанням. Це питання життєдіяльності нашого суспільства. Ми можемо його вирішити так, що консолідуємо українську спільноту й зробимо ще один крок на шляху до громадянського суспільства, а можемо злегковажити та зруйнувати й ту хитку нинішню злагоду.

Мусимо пам'ятати, що маємо справу з фактором, на якому зав'язана переважна більшість проблем нашого суспільства: економічних (насамперед, підвищення життєвого рівня населення), екологічних (і тут слід говорити не лише про негативний вплив Чорнобильської трагедії), політичних (земля вже давно перестала бути лише сферою господарювання; сьогодні в кого достатньо родючої землі, той має можливість незалежно планувати своє майбутнє; за землю як продовольчий, енергетичний ресурс ведеться боротьба і «надкилимна», і «підкилимна»), ідеологічних (тут можна сказати: не треба шукати загальнонаціональної об'єднуючої ідеї — повернімося розумом і серцем до нашої землі, порівняймо її з землями інших народів; зважимо, що є земля і її надра для сходу і заходу країни, півночі і півдня України й на цій основі знайдемо об'єднуючий стрижень нашого народу). Власне, земля є вирішальним фактором консолідації і розвитку громадянського суспільства. Перефразовуючи відомий вислів, скажу так: земельні питання слід вирішувати чистими руками, люблячим серцем, мудрою головою, твердою волею, душею патріота. Нас менше всього має цікавити, як заживемо після земельної реформи — маємо думати, як після неї житимуть наші внуки і правнуки, чи стане вона для них рідною матір'ю, чи не будуть вони тікати від неї в інші краї, як зараз масово роблять наші співвітчизники.

Отже, мусимо визначитися — нам потрібна земельна реформа як шлях до побудови громадянського суспільства, а чи спонука до розбрату; посутній крок до покращення довкілля, приведення суспільних відносин у гармонію із природою, а чи продовження її варварського нищення, у чому домоглися незавидного «поступу». Ми хочемо створити сучасний агробізнес із привабливим міжнародним і національним інвестуванням, а чи сформувати чергову ковбаню, що поглине національні кошти й безповоротно відштовхне іноземні.

Мусимо, нарешті, підходити до вирішення таких питань виважено, осмислено, прагматично, раз і назавжди облишивши заяложений популізм про «найкращі у світі чорноземи». Добре знаємо, що за певної політики й на «найкращих у світі чорноземах» життя може тягнутися від голодомору до голодомору.

Наша земля — наш безпрограшний козир у геополітичному плануванні. І саме тому свої стратегічні активи слід усіляко оберігати й примножувати в якості, а не розтринькувати чи паплюжити.

Маємо чітко визначитись: з чого починати, які шляхи подолати, якою є кінцева мета реформ. Як уже показав наш власний досвід, одночасно хапатися за інвентаризацію землі (до того ж без належної підготовки), за роздержавлення і приватизацію (без продумано підготовленої правової бази), за виділення земельних паїв (часток) і видання сертифікатів (у гірших проявах махновщини), як і за впровадження орендної застави та проголошення права і мораторію на це право, на купівлю-продаж землі — то є швидше галасливі шаманські танці під барабанний бій.

Уже проголошувалися гасла на кшталт: «Земля селянам!», після чого земля виявилась у латифундистів, а селяни — у місті. А, може, просто: не тільки селянам, а й тим, хто знає, вміє, хоче обробляти землю й забезпечувати свій народ продовольством?!

Реформу слід проводити так, щоб кращі фахівці, професіонали з села і міста потяглися до землі. Нам не потрібні гасла про переселення з міст у села. Нам потрібне таке село, що здатне прогодувати себе, місто та мати прибуток від закордону. Отже, реформа має передбачити підготовку і перепідготовку спеціалістів вищої кваліфікації у сфері агробізнесу. Час, коли ми брали кількістю (людей у полі, орної землі, примітивної техніки і т. п.), уже минув. Час переходити до якості, й бажано, щоб вона не відставала від кращих закордонних зразків.

Сучасні міжнародні стандарти: мінімум працюючих — максимальна продуктивність (урожайність), максимум органіки — мінімум згубної хімії, зменшення орних земель — збільшення законсервованих для використання в майбутньому, поступовий перехід до біопалива як замінника нафти і газу та ін. Отже, нам потрібна відповідна наука і її ефективне втручання у розв'язання сільськогосподарських проблем. Земельна реформа має спонукати піднесення ефективності сільськогосподарських наук до рівня сьогоденних потреб українського суспільства.

Окрім того, маємо пам'ятати, що сотні тисяч українців працюють на полях Польщі, Італії, Франції, Іспанії, в десятках інших країн (як виявилося, наших людей використовують на сільськогосподарських роботах Таїланду, Малайзії та т. п., з агрокультурою яких вони лише там знайомляться). У ході проведення земельних реформ не повинно бути осторонь питання про стимулювання повернення нашого працівника на Батьківщину.

Нарешті, про законодавче забезпечення земельної реформи. Одним законом у цій справі не обійтись. Слід розглянути систему взаємоузгоджених актів, які б виводили земельну реформу на вирішення як сільськогосподарських, так і проблем набагато ширшого спектра — економічних, політичних, екологічних, ідеологічних. Втім, підготовка закону «Про ринок земель» засвідчує — у цьому сенсі проблеми є і проблеми найсерйознішого штибу.

Назву лише деякі аспекти, які, на мій погляд, потребують свого невідкладного вирішення вже сьогодні:

1) Задекларовані наміри в частині обігу земель сільськогосподарського призначення значною мірою не відповідають стандартам земельного законодавства передових країн Європи, Америки і Австралії. Вони не упереджують спекуляцію сільськогосподарськими земельними ділянками, не захищають інтереси селянства, не сприяють його осілості та розвитку сільських поселень, а питання продовольчої безпеки, соціальної стабільності у підготовлених законопроектах не фігурують навіть серед похідних.

2) У законах слід оптимально узгодити права і обов'язки суб'єктів землекористування, пропорційно визначитися в дозволах, зобов'язаннях і заборонах (там, де це потрібно) з набуття землі у власність і дозволеному її використанні. Слід також передбачити граничні площі землеволодінь, геометрію їх розташування для кожного власника, допустимої кількості володінь у певній адміністративно-територіальній одиниці.

3) Варто визначитися з цільовим призначенням земельних ресурсів, порядком його зміни чи заборони зміни; введення відповідних санкцій за зміну цільового призначення землі, її відчуження в непередбачений термін і спосіб, за несплату податку чи ігнорування експортних оцінок.

4) Особливу увагу слід звернути на законодавче забезпечення використання земельних ділянок на засадах оренди: термін договору оренди, можливість і строки викупу орендованої землі, об'єм площі орендованої землі, місце реєстрації орендаря і місце сплачування ним податків, можливість передавати орендовану землю і для яких цілей (отримання кредитів, наприклад).

5) Законодавчо необхідно визначитися щодо факторів і умов припинення права на землю як власність, об'єкт користування чи розпорядження і наслідків такого припинення; доречно законодавчо розробити механізм соціального захисту населення як-от: гарантування пільгового кредитування, пріоритетність працевлаштування фахівців і членів місцевих територіальних громад, громадян України.

6) Доцільно законодавчо вирішити питання державного спеціалізованого регулювання обігу земель сільськогосподарського призначення, визначити статус, функції та повноваження відповідних установ; розробити правові засоби боротьби з «латифундизацією землі», проникненням у сільське господарство інвестиційних «пірамід», тіньових схем привласнення землі, корупції у відносинах землекористування.

7) Особливо ретельної розробки потребує законодавство по боротьбі з зовнішньої «колонізацією» української землі, яке має чітко визначити як межу можливої купівлі, оренди і т. п., так і дозволи, зобов'язання і заборони в частині використання іноземної робочої сили, переорієнтації сівозмін і виробництва сільськогосподарських культур в напрямі, вигідному іноземному інвестору, власнику, користувачеві чи розпоряднику, упередження техногенного перевантаження чи використання генномодифікованих організмів і хімічних засобів, виснаження ґрунтів.

8) Маємо законодавчо передбачити упередження суспільних ризиків запровадження в Україні ринку земель сільськогосподарського призначення, зокрема таких, як:

а) формування в Україні аграрного укладу олігархічного типу;

б) обмеження державного контролю над певними територіями;

в) деформація організаційної структури сільського господарства;

г) посилення проблем на сільському ринку праці;

д) незахищеність селян як потенційних продавців земельних ділянок;

е) погіршення забезпечення населення вітчизняним продовольством;

є) прискорення обезлюднення сільської місцевості;

ж) посилення руйнування сільської поселенської мережі, інфраструктури та ін.

Парламентські слухання повинні ще раз підкреслити виняткову важливість обговорюваної проблеми, допомогти вийти на оптимальні шляхи здійснення земельної реформи, застерегти від помилок та прорахунків.

У цьому доленосному питанні ми не маємо права на помилку.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

Маємо чітко визначитись: з чого починати, які шляхи подолати, якою є кінцева мета реформ

До парламентських слухань

Бути чи не бути?

Сьогодні у Верховній Раді мають відбутися парламентські слухання на тему «Земля в українській долі: ситуація у земельній сфері, законодавче забезпечення земельних відносин та практика його реалізації».

Фотоетюд Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Тож земля знов у зоні особливої уваги. Про необхідність якнайшвидшого запровадження ринку сільгоспгектарів, який здатен ледь не озолотити, зробивши українців заможнішими, представники усіх гілок влади взялися активно розмірковувати з екранів телевізорів і шпальт газет. Бо ж у найважчі часи земля завжди рятувала. А нині, кажуть, теж скрутно, то й нехай вона нам знову допомагає. «Увімкнемо», буцімто, механізм купівлі-продажу аграрних гектарів, тоді багато хто зможе підзаробити.

> Треба подумати, як зробити, щоб не страх та злидні змушували людей працювати. Тоді буде й ефективність, й інші результати.

У кожного з учасників цього процесу свої плани на землю. Відповідно, і зацікавленості різні. Хтось сподівається продати отриманий після реорганізації колективних сільгосппідприємств пай, угоргувавши у такий спосіб якусь копійку. Хтось планує вести на гектарах успішний аграрний бізнес. Хтось збирається змінити цільове призначення наділів, щоб колишні поля пустити під будівництво й споруджувати там маєтки. Хтось виголошує: тільки гектари можуть стати єдиною реальною заставою для банківських установ і у такий спосіб удасться залучати у виробництво 100 мільярдів гривень щороку. Хтось раптом кинувся з високих трибун захищати годувальницю: треба, мовляв, чорноземи негайно приватизувати лише тому, що орендарі виснажують угіддя соняшником. Хтось просто воліє вкласти вільні кошти у щось більш-менш стабільне, а земля, навіть якщо вона не родить, а заростає бур'янами, майже завжди була вигідним об'єктом для зберігання капіталу. Ось і цьогоріч до переліку мільярдерів, стверджує журнал «Форбс», додалися прізвища трьох українських бізнесменів, які заробили свої статки в аграрному секторі. А ще кажуть, буцімто, сільгоспвиробництво — справа збиткова!

Та й взагалі, за рахунок землі можна немало: латати бюджети, державний, сільський, сімейний, отримувати політичні дивіденди... Аби тільки ринок... У Президента свої міркування, у депутатів — свої, у керівників агрохолдингів — свої. Одне слово, земля — неосяжне поле для наших забаганок.

Іноді так і кортить запитати: а чи не занадто ми хочемо від землі? Навряд чи їй буде під силу виконати таку кількість бажань й ощасливити одразу всіх.

Але стане непереливки, якщо у вирі конфлікту інтересів даний нам безцінний скарб узагалі втратимо. Не слід забувати, що земля — невідновлюваний ресурс. Якщо замість «прихватизованого» й вирізаного на металобрухт заводу можна звести новий, то землі це аж ніяк не стосується. І хоч як це банально звучить, президенти міняються, а земля у нас одна і на ній жити нам усім.

Тому метою будь-яких реформ, якщо їх запроваджувати, як на мене, має стати не надання права комусь скуповувати землю і комусь продавати. І навіть не підвищення ефективності агровиробництва. За мету треба ставити поліпшення життя у сільській місцевості. Щоб жити й працювати там було приємно, а не карою Божою. Щоб люди бачили перспективу для себе і своїх дітей. Не боялися, що завтра хтось прийде і спробує відібрати землю, зруйнує чи якимось чином втручатиметься у господарювання. Тоді попутно вирішаться й інші питання. Адже багато говоримо про залучення в села вчителів, лікарів, напрацьовуємо різноманітні з цього приводу програми. Але тільки говоримо і напрацьовуємо... Треба подумати, як зробити, щоб не страх та злидні змушували людей працювати. Тоді буде й ефективність, й інші результати.

Галина КВІТКА.

☞ ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

А віз і нині там...

Рекомендації нинішніх парламентських слухань навряд чи істотно відрізнятимуться від тих, які були напрацьовані у 2005-му. Того року, пригадую, у Верховній Раді відбувалися парламентські слухання «Сучасний стан та перспективи розвитку земельних відносин в Україні». Тоді також разом з народними обранцями у сесійній залі зібралися чиновники, науковці, керівники сільгосппідприємств, які з'їхалися до столиці з усієї України. Присутні обговорювали, узагальнювали, вели бурхливі дискусії... Прикро, але рекомендації тих парламентських слухань у більшості своїй так і не виконані. Досі так і не ухвалено закони про ринок земель та про Державний земельний кадастр. У 2005-му на необхідності невідкладного їх прийняття наголошувалося особливо.

Підсумковий документ тих слухань можна цитувати сьогодні, дивуючись достовірності окресленої ситуації та актуальності порушених проблем. Хіба що, за потреби, поновлюючи окремі цифри. Приміром, що «у результаті перерозподілу земельних ресурсів у державній власності залишилося 49,3 відсотка земель (станом на 2010 рік — 48,5 відсотка. — **Авт.**), у приватну власність передано 50,7 відсотка (51,4 відсотка. — **Авт.**)».

Г. К.

ДО РЕЧІ

За гектари вже вбивають

Одного з керівників сільгосппідприємств Вінниччини бандити закатували до смерті, життя іншого міліціонерам вдалося врятувати.

У власному будинку серед білого дня вбили керівника сільгосппідприємства у селі Війтівці Липовецького району на Вінниччині. Незважаючи на те, що помешкання розташоване в центрі села, односельцям не вдалося допомогти міліції. Єдине, що бачили в той день, іномарку, яка зупинялася в центрі. Село невелике, людей небагато. Ті, хто звернув увагу на чуже авто, думав про одне: до керівника господарства хтось приїхав у справах. Односельці навіть і припустити не могли, що бандити діятимуть так зухвало.

Мертвого чоловіка застала вдома дружина, коли повернулася з роботи. Він лежав зв'язаний, із заклеєним скотчем ротом. На тілі — сліди жорстоких катувань. З будинку винесли сейф. Покійний був виконавчим директором однієї з відомих в країні сільськогосподарських компаній, яка орендувала у місцевих селян земельні паї. Вбивців поки що не знайдено.

Така само доля могла чекати ще одного керівника сільськогосподарського ТОВ з Теплицького району. Він став на заваді іншому керівнику, який мав намір орендувати паї у тому самому селі. Тому вирішив прибрати конкурента. Пообіцяв кілерам 20 тисяч доларів. Коли про це стало відомо міліції, роль «кілерів» взяли на себе оперативники управління карного розшуку обласної міліції. Перед тим розробили операцію з імітацією вбивства. Салон джипа «Тойота», залитий кров'ю, та стріляні гільзи на снігу біля машини, що стояла з відчиненими дверима край шляху, — таку картину побачив один з водіїв біля села Важне Теплицького району на Вінниччині. Одразу повідомив про це у міліцію.

— Це лише сліди вміло проведеної операції, результатом якої стало врятоване життя і затримання замовника вбивства, — каже заступник начальника відділу зв'язків з громадськістю обласної міліції Анна Олійник.

Фото розстріляного джипа мало стати підтвердженням виконаної кілерами роботи. Місце розрахунку за неї замовник призначив аж в Одеській області. Під час передачі грошей підозрюваного у замовному вбивстві затримали. Проти нього прокуратурою Вінницької області порушено кримінальну справу за фактом замаху на скоєння вбивства на замовлення з корисливих мотивів.

Вл. інф.

Законодавство про землю

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

— Запроваджувати ринок землі треба поступово, за окремим законодавством, тому вільний продаж сільськогосподарських угідь є передчасним, до того ж не можна землю прирівняти до нерухомості, бо це вічно живий організм, — такої думки дотримується народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради з питань аграрної політики та земельних відносин Григорій КАЛЕТНІК (на знімку). Напередодні парламентських слухань на тему «Земля в українській долі: ситуація у земельній сфері, законодавче забезпечення земельних відносин та практика його реалізації» він відповів на запитання кореспондента «Голосу України».

— На вашу долю випала історична місія — всі, хто свого часу проводив земельну реформу, залишилися в історії. Щоправда, згадують їх по-різному. Якої помилки, на вашу думку, не можна припуститися, щоб вона не стала фатальною для тих, хто живе і працює на землі, а значить, і для держави?

— Однозначно поки що передчасно запроваджувати вільний продаж землі. Та ще й без будь-яких обмежень. А саме це дехто пропонує. Серед пропозицій є й така, що маємо надати дозвіл купувати землю і фізичним, і юридичним особам, як нашим, так і іноземним. Навіть пропонують дозволити купувати землю іноземним державам. **Я особисто проти такого підходу. Не можна авантюрно «викидати» землю на продаж, як ми це зробили з майном. Такої ж думки дотримується переважна більшість членів нашого комітету.** Підтверджують це і виступи на розширених засіданнях комітету, присвячених цій темі, фермерів, керівників сільськогосподарських товариств, науковців. Люди бояться, що залишаться ні з чим. У фермерів нема коштів на придбання у власність сільськогосподарських земель. Не допоможуть їм кредитами наші банки, бо теж не мають такої можливості. Та й кредити наші банки дають під такий відсоток, що, взявши їх, можна залишитися і без землі, і без грошей.

По-друге, запровадження ринку землі має бути поступовим і здійснюватися за окремим законодавством. По-третє, не можна прирівнювати землю до нерухомості. З цього приводу ми ведемо дискусію з Міністерством юстиції. На нашу думку, не можна ототожнювати операції із землею за законом, який регулює в Україні дії з нерухомістю. Бо яка ж нерухомість? Земля — це вічно живий організм.

Мораторій — не панацея

— Виходячи з цього, можна припустити, що ви виступаєте «за» продовження мораторію на продаж землі?

— Це не так. Поки існуватиме мораторій, доти ніхто не здійснюватиме конкретних кроків у питанні реформування ринку землі. Досвід попередніх років підтверджує сказане. Мораторій не панацея. На превеликий жаль, маємо констатувати, що за період існування мораторію значна частина земель приватизована, викуплена, і що довше зберігається мораторій, то потужнішим стає тіньовий ринок землі. Кошти від цього тіньового ринку, зрозуміло, надходять не до державного бюджету.

Я за те, щоб ми активно рухалися у прийнятті рішень щодо конкретного формування ринку земель сільськогосподарського призначення. Наше суспільство, а також більшість політичних сил, визнали неминучість формування такого ринку. Президент держави Віктор Янукович націлює на запровадження цивілізованого ринку землі. На початку року Президент зробив низку рішучих заяв про те, що країна матиме такий ринок землі, який дасть можливість власникам розпоряджатися своїми земельними активами. Але поки що нема одностайності в тому, яким має бути цей ринок. Я вже казав, що висловлюються досить протилежні думки і точки зору: від формування винятково ринку оренди землі до зняття будь-яких обмежень на передачу у власність або торгівлю землею сільськогосподарського призначення.

> Не можна авантюрно «викидати» землю на продаж.

Вірю в те, що під час формування законодавчої бази земельного ринку вдасться уникнути крайніх категоричних рішень, а ухвалені нормативно-правові акти працюватимуть на людей і для людей.

— Прошу, сформулюйте коротко мету парламентських слухань.

— Парламентські слухання мають, найперше, показати рейтинг думок в Україні, до чого сьогодні схильне суспільство, різні категорії тих, хто працює із землею, на землі й біля землі. Ми хочемо на парламентських слуханнях виробити стратегію, яку, посилаючись на парламентські слухання, можна буде закладати у законодавство, щоб не сталося так, як у нас інколи буває, що спочатку даємо людям закон, а потім починаємо публічно його обговорювати і вже врегульовувати. Законодавство про землю треба виписати так чітко і детально, як Біблію. Помилка може обернутися трагедією для людей і держави.

Готуючись до парламентських слухань, провели два розширені засідання комітету. Аудиторія була майже парламентська. Приїхали представники з різних регіонів — фермери, власники земельних паїв, керівники господарств, органів місцевого самоврядування, були присутні науковці. Ми максимально вислухали всі пропозиції, обмінялися думками...

Дострокового припинення договорів не прогнозується

— Уточніть, будь ласка, на чому найбільше наголошували ті, хто брав участь в обговоренні питання.

— Значна частина пропозицій стосується підвищення ролі держави як головного гравця на ринку землі. Люди вірять, що держава стане гарантом захисту національних інтересів. Фермерів хвилює, чи не поглинуть землі, які вони орендують, потужні агрохолдинги. Власників паїв цікавить, скільки їм платитимуть надалі. Представники господарюючих суб'єктів запитують, чи не станеться так, що доведеться припинити чинні договори оренди земельних паїв...

— Таке справді можливо?

— Дострокового припинення чинних договорів оренди земельних ділянок не прогнозується. Особливо в односторонньому порядку. Принаймні в проекті закону «Про ринок земель» це не передбачено. З приводу оплати за паї, то орендарі змушені будуть з часом підвищити ставки оренди. Але ті, хто не розраховується за оренду згідно з нормами, визначеними в указах президентів України, мають обов'язково сплатити заборговані суми, якщо вони хочуть і надалі орендувати землю. Особливо у тих випадках, де ставки невисокі. Тим самим вони заохочуватимуть селян продовжувати орендні відносини, а не продавати землю. Тобто, ті орендарі, які попартнерськи працюють з власниками паїв, забезпечують достойні умови розрахунків, можуть не хвилюватися, що ситуація зміниться не на їхню користь.

— Висловлюються застереження, як запобігти можливому скуповуванню української землі іноземцями. Приклад сусідів з Болгарії та Румунії підтверджує, що такий варіант цілком можливий.

— Я вже наголошував, що право на землю повинні мати винятково громадяни України. Щоб запобігти помилкам наших сусідів з названих країн, маємо чітко виписати механізми обмеження придбання землі іноземцями.

Що довше зберігається мораторій, то потужнішим стає тіньовий ринок землі

Скуповуватимуть нефахівці. І за щербату копійку

ПЕРСПЕКТИВА

Фахівці прогнозують: зі скасуванням мораторію на купівлю-продаж гектарів сільгосппризначення перше, з чим зіткнемося, буде різкий обвал цін на такі землі. Адже навіть нині на тіньовому ринку ці угіддя мають певну стабільну вартість. Із запровадженням ринку можна стверджувати, що пропозиція у наших не надто заможних селах значно зросте, при тому, що попит не буде великим. Ймовірність, що паї скуповуватимуть за щербату копійку, висока.

— Скасування мораторію — питання надто важливе, тож треба його серйозно продумати, — наголошує **голова фермерського господарства «Байрон Агро» Юрій Сергєєв (на знімку).**

Розташоване це хазяйство на Київщині, у селі Стовп'яги Переяслав-Хмельницького району. Сюди журналісти завітали під час прес-туру в рамках проекту Світового банку. Господарство засноване рік тому і займається розведенням великої рогатої худоби, птиці, вирощуванням овочів і квітів. Є пасіка та молочний цех. Ферма розташована на власній ділянці розміром близько 1 га. Для випасу худоби та вирощування рослин господарство орендує до ста гектарів. Плани у керівника цього сільгосппідприємства, який, до речі, навчався в Англії, доволі амбітні: «За рік існування створили 10 робочих місць. Якщо будемо й далі так розвиватися, буде й 50, й 60... У подальшому — нарощуватимемо поголів'я і йтимемо до того, щоб отримати статус племгосподарства».

— Усі питають, з чого стартував? З двох кіз й однієї корови, — згадує Юрій Сергєєв. — У нас не було 500 корів, не брали цілий колгосп, починали важким методом.

Чи доречно, запитую співрозмовника, вже нині скасовувати мораторій. І як це, цікавлюся, позначиться на його господарюванні.

— Важко відповісти, — відказує фермер, — це питання треба вивчати. Ось, розпродасться земля. І я не впевнений, що її куплять тільки громадяни України. Я займався юриспруденцією, думаю, можна буде відшукати методи, що гектари придбають іноземні компанії. А якщо Україна лишиться землі, то це — бананова республіка.

Самі ми багато землі, у разі скасування мораторію, не купимо — немає скільки грошей. Може, я був би й не проти. Дивіться. На початку дев'яностих деякі фермери змогли взяти по 50—60 гектарів. Вони землю, яка їм дісталася за безцінь, приватизували. Мене б влаштувало — могли тоді серйозно займатися агровиробництвом. Якщо ти гектари орендуєш менше, ніж на десять років, то займатися серйозно цією землею не дуже й хочеться, бо боїшся, що у тебе її завтра відберуть. У принципі, від зняття мораторію якісь плюси є, але боюся, прийдуть серйозні компанії, які скуплять геть усе. І тоді буде: звідси до Полтави — одна фірма, від Полтави до Харкова — друга. І — до побачення! Одне слово, зі скасуванням мораторію може виникнути багато наслідків, які нині важко передбачити. А люди землю попродають. Вони вже запитують: «А чи не купите ви пай»? Бувають різні ситуації. Комусь треба гроші... Люди багато понабирали кредитів. Я постійно це чую... Продають корову. Запитую «Чому?». — «Кредит». А банки ж нараховують відсотки, селяни часто не дуже й розбираються. Чув про випадок, у хлопця кредит був 200 гривень, йому нарахували 3800 за два роки. Наче ж все правильно, віддавати треба. Він бігом продає... Хтось просто продасть землю, бо вона йому не потрібна. Але ж і ціна складеться різна. Тут, біля Києва, буде досить висока. Далі десь — кому потрібна земля?..

Скасовувати мораторій непродумано не можна. Це дуже серйозне питання. Адже потім може бути тільки революція, щоби усе відібрати й повернути назад. Так теж не годиться!

Якщо скасують мораторій, сказати зараз, що станеться — досить важко. Безліч сценаріїв, які можуть розігруватися. Але найстрашніше — земля може потрапити до рук нефахівців. Комусь, у кого досить багато грошей, вони візьмуть ці паї й побудують якісь неекологічні підприємства. Нині, приміром, дуже багато зводять курників. Там утримують велику кількість птиці. Годують її преміксами. Такого одного курника у Стовп'ягах буде достатньо, щоб сказати до побачення усій екологічній ситуації села. А для цього курника треба два-три паї. Ситуація, про яку не дуже то й кажуть. Але що таке великі курники? Це — могильники, усе це йде у воду, у водопровід тощо. А може бути й гірше — хтось нафтопереробку задумає запустити. Але якщо людина володітиме цією землею, важче буде йому сказати: «Ти не маєш права цього зробити»! А якщо придбає якимось чином іноземець, якому буде взагалі байдуже?!. Спорудить завод із сміттепереробки. Тобто треба, щоби зберігся за землею статус сільгоспгектарів й ніяк інакше. Тут необхідно досить уважно продивитися...

Валерій ДРУЖЕНКО.
Фото автора.

має бути чітким, як Біблія

— Який зарубіжний досвід, на вашу думку, найбільш прийнятний для нас?

— На мою думку, у питаннях регулювання ринку купівлі-продажу землі показовим є досвід Франції. У цій країні створено таке середовище, що не допускає можливих махінацій та запровадження тіньових схем на ринку землі. Цікавим також є досвід Швеції, Німеччини, Литви, Угорщини. Водночас не слід забувати, що в кожній країні свої умови, тому навіть найкращий досвід потребує відповідної національної адаптації.

Середній розмір паю становить від 1,6 гектара на Івано-Франківщині до 8 гектарів у Луганській області. Приміром, на Херсонщині, де невелика щільність населення і, навпаки, велика кількість землі, чимало громадян мають паї по сім і більше гектарів.

Скільки і за якою ціною даватимуть в одні руки?

— Цікавить питання про ще одне можливе обмеження — на продаж землі, як кажуть, в одні руки.

— Таке обмеження справді передбачено. Зокрема, урядовий проект закону «Про ринок земель» містить механізми, які повинні протидіяти перетворенню земельного ринку на спекулятивний. Кабміну буде надано право встановлювати, залежно від регіону, граничні розміри земельних ділянок, які можуть перебувати у власності однієї юридичної або фізичної особи. Також планується заборонити змінювати цільове призначення земельної ділянки сільськогосподарського фонду протягом десяти років з моменту набуття права власності на неї.

— Наступне питання тісно пов'язане з попереднім — як визначатимуть вартість землі?

— Нині є два підходи до визначення вартості земельної ділянки: нормативна й експертна оцінка. В сукупності вони дають можливість врахувати всі чинники — від місця розташування земельної ділянки до виручки від реалізації зібраного врожаю. З метою недопущення зловживань з боку окремих горе-експертів щодо заниження вартості землі, мінімальну ціну плануеться «прив'язати» до існуючої нормативної оцінки приблизно в 11,4 тисячі гривень за один гектар.

— Чи готові вже проекти законів? Які ваші прогнози щодо можливого їх прийняття народними депутатами?

— Законопроекти практично готові. Але далі йде процедура обговорення, ухвалення в першому, в другому читанні, доопрацювання. Думаю, що вже нинішнього року розглядатимемо ці законопроекти, але доля їх ухвалення залежатиме від того, як швидко отримаємо згоду всіх зацікавлених у створенні справжнього ринку землі.

— Що отримає економіка держави від запровадження ринку землі?

— За оцінками експертів, частка земель, які можуть бути додатково залучені в обіг після набуття чинності закону «Про ринок земель», становитиме 15 відсотків від загальної кількості розпайованих земель. Але що стосується загального позитивного результату для економіки держави загалом, то його слід очікувати не раніше, ніж через два-три роки. Це пов'язано із специфікою аграрного сектору.

— Наостанок, перефразовуючи тему слухань, дозвольте запитати, що значить земля у вашій долі, Григорію Миколайовичу?

— Я народився і виріс у селі. Дотепер батьківська земля манить до себе, немов магнітом. Коли випадає нагода, люблю взяти в руки косу... Земля для сільського жителя, як мати. Природа у селі така красива, що мимоволі виконує роль вихователя, робить людину доброю, щирою, формує відповідну свідомість. Звучить, можливо, з нотками патетики, але, повірте, це справді так. Дуже прикро, що ті, хто трудиться біля землі, не отримують належної віддачі. Зробити життя селян заможнішим, а умови проживання кращими — ось, на мою думку, головна перспектива земельної реформи.

Розмову вів
Віктор СКРИПНІК.

☞ РЕАЛІЇ

Є поле, а зерно купую

— Позбутися свого земельного паю людина може навіть мимоволі, — каже пенсіонерка з села Літинка Літинського району на Вінниччині пані* Ольга Іванівна (на знімку). — *Чому? А дуже просто. Якщо наш пай посередині поля, а ті, хто має поруч наділи, продадуть їх, то я теж змушена буду зробити те саме. Інакше залишуся, як на острові. Ніяк буде доступитися до своєї землі. Майже всі паї жителі села передали в оренду одному з київських магнатів, не називатиму його прізвище. Землю обробляють єдиним масивом. Як платять? За минулий рік дали 620 кілограмів зерна. Це за три гектари паю. Хіба це плата?

Фото Віктора СКРИПНІКА.

Ольга Іванівна має в господарстві три дійні корови. Доглядати їх допомагає старенька мама. Батько помер. Син підставляє плече. Жінка каже, зерно потрібне для приготування кормів. Змушена його купувати. Торік у господарстві придбала три тонни зерна. Перед новим роком заплатила приблизно по 1,6 тисячі гривень за тонну.

— Бачите, як воно виходить, — каже жінка, — маю землю, а зерно купую. Ми б відокремилися зі своїм клаптиком, але ж як ти це зробиш? Кругом земля в оренді, а твоя буде, як більмо на оці. Тому змушені робити, як усі. До того ж трактора нема. А без нього три гектари сапкою не обробиш.

У селі більшість людей проти того, щоб продавати землю. Навіть літні люди не погоджуються на таке. Кажуть, передадуть свої паї дітям, внукам. А ось самотні готові хоч зараз розпрощатися з наділом. Мовляв, ми вже старі, нащо воно нам? Заплатять, то хоч на смерть буде, та й може, ще встигнемо щось купити, підлікуватися трохи...

— Без землі в селі людина, як без рук, — каже Ольга Іванівна. — Навіть уявити страшно, як це можна залишитися без своєї земельки. Людина і земля — це одне ціле. Продадуть її — продадуть і нас. Доведеться тоді, як писав Шевченко, йти на панщину пшеницю жати. Правда, не дуже то й підеш. Бо тепер таку техніку приганяють, що два-три механізатори доглядають все поле в селі. Більшість без роботи сидять.

— За що живуть? — перепитує співрозмовниця. — Як ми. Переважно за гроші від проданого молока. У нас село невелике. Але на кожній вулиці своя череда. Шість гуртів худоби маємо. У кожному не менше тридцяти голів. Молоко купує Літинський молокозавод. Нині платять по дві гривні за літр. Хто має можливість, сам продає. До Вінниці їхати 50 кілометрів. Я раз в тиждень везу на продаж, крім молока, сир, сметану, масло. Майже все розпродую. Якби продавала на молокозавод, за ті гроші три корівки не змогли б утримувати...

ТИМ ЧАСОМ

А чому б і не продавати?

Наталя Музика, мешканка села Давидківці Хмельницького району:

— Хоча я, мої батьки та бабуся весь час жили в селі, проте так сталось, що у колгоспі не працювали, тому і свого земельного паю не маємо. Зате у нас є понад сорок соток городу. З цієї землі практично і живе дві наші сім'ї, оскільки мама вже на пенсії, а я не маю роботи. Хоча в нашому селі навіть є невеличкий швейний цех, проте розраховувати там на стабільні заробітки не доводиться. Тому й вирішили, що краще заробляти на тому, що продавати молоко та всяку городину. Тримаємо корову, тому часто привозимо молоко на базар — так вигідніше, ніж віддавати заготовачам.

Але самотужки обробляти навіть отих сорок соток дуже важко. Якщо ж найняти техніку, щоб зорати город, заплатити за пальне — виходить дорого. А про те, щоб самому обробити кілька гектарів паю, вже й говорити не доводиться. Тому я не бачу нічого поганого в тому, що хтось зможе продати свій наділ, якщо його готова купити людина, котра й справді дасть раду. Адже власниками паїв стали переважно літні люди. Хто з них працювати-ме на тих паях? Їхні діти давно живуть у містах і не збираються повертатись до села. Більшість з них тільки й думають, щоб настав той час, коли землю подорожчає і її можна буде продати.

У нас багато говорять, що земля повинна належати селянам. Це справді так, бо село живе і годується з землі. Але я знаю чимало випадків, коли і жителі міст хотіли б мати свою землю. Чому їх позбавляти цього права? Можливо, дехто трудився б на ній ще краще, ніж поганий господар у селі?

Через відсутність роботи чимало наших односельців поїхало на заробітки за кордон. Добре, коли сусіди візьмуться на їхніх городах хоч траву для худоби засівати. Але молодих та дужих до роботи господарів у селі дедалі менше, зате все більше і більше пенсіонерів, котрим сусідської землі вже не потрібно. От і стоять ділянки, роками не оброблені. То хто від цього виграв?

Щодо продажу земельних паїв, то й це, гадаю, цілком можливе. Скажімо, в нашому селі вже кілька років працює інвестор. Але ж хіба працює? Одного року посіяв ячмінь, то навіть зібрати його, як слід, не зміг. Зерно розсипалось і само проросло на другий рік. Тоді вже цей «урожай» і зібрали. А торік взагалі нічого не сіяли. Не знаю, чи збираються щось робити нинішньою весною. То для чого такі орендарі? Від них же ні людям користі немає, бо що він може заплатити з таких урожаїв, ні землі — як заростала, так і заростає бур'янами. А прийде інший — хто знає, чи буде кращим. Бо земля все одно не його, тому її і не шкода. А якби хтось купив цю землю, вклав свої гроші, то, може, не ставився б так до неї.

Звичайно, хтось мусить за цим стежити. Бо так само, як буває недобросовісний орендар, може бути і недобросовісний новий власник. Не оброблє землю, не вирощує на ній врожаї чи взявся там що-небудь будувати — нехай у нього її забирають.

А взагалі дозволити продавати землю — це ж не означає змусити всіх продавати. Хто хоче — нехай сам працює на ній, нехай здає в оренду. А от у нас, наприклад, двадцять соток аж за селом. Далеченько. Навіть звезти звідти урожай — вже проблема, бо треба платити гроші. Тож якби можна було, наприклад, там продати, а в іншому місці купити — то чому б так не зробити?

Записала
Ірина КОЗАК.
Фото автора.

Цього року на добудову Дністровської ГАЕС у Чернівецькій області, що в майбутньому може стати найбільшою в Європі, виділено 1 млрд. 900 тис. грн. Вони підуть на виготовлення другого гідроагрегату й будівництво водоймища об'ємом 32 млн. кубометрів, *повідомляє наш власкор Сергій Сулима*

На Прикарпатті буде створено екологічну поліцію, *інформує наш власкор Дарина Назарчук*. Про це повідомив голова облдержадміністрації Михайло ВИШИВАНЮК на зустрічі зі студентами й викладачами Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. 50 відсотків зібраних поліцією штрафів могли б іти на її утримання, а решта — в скарбницю, запропонував глава ОДА

У НОМЕР

Найшкідливіші сигарети в ларках... Кому це вигідно?

Асоціація власників малого бізнесу й малих архітектурних форм (МАФів) оскаржить у суді рішення Київради про заборону продажу пива й сигарет у кіосках площею менш як 40 квадратних метрів. Таке рішення було прийнято вчора на відкритому засіданні правління асоціації.

У Києві з новою силою розгорілася боротьба між владою та власниками кіосків, які обурені забороною продажу алкоголю й сигарет у ларках. Вона набуває чинності вже 1 квітня й, за словами підприємців, призведе до масового закриття кіосків і соціального вибуху. Підприємці кажуть, що від продажу алкоголю й сигарет вони мають основний прибуток, і якщо заборонити продавати ці товари, то багато кіосків закриється, а люди залишаться без роботи. У відповідь Київрада рекомендує їм продавати винятково квіти й глянцеві журнали. Як у Європі.

Тим часом член правління, юрист асоціації Артем Кузнєцов пояснив журналістам, що рішення Київради від 23 грудня 2010 року № 413/5225 «Про деякі питання впорядкування в місті Києві роздрібної торгівлі алкогольними, слабоалкогольними напоями, вином столовим, пивом (крім безалкогольного) і тютюновими виробами» суперечить низці законів України. Зокрема, він звернув увагу на те, що базовий Закон «Про державне регулювання виробництва й обороту спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв і тютюнових виробів» дає змогу органам місцевого самоврядування забороняти продаж алкогольних напоїв лід час проведення масових заходів, а також куріння в громадських місцях. Водночас, відповідно до закону, у компетенцію місцевих органів влади не входить постійна заборона продажу пива й тютюнових виробів.

Юрист також звернув увагу на те, що суперечить закону обмеження продажу відповідно до обсягу торговельної площі, крім уже існуючого обмеження на продаж алкогольних напоїв у кіосках загальною площею менш як 20 кв. м. "Я вважаю, що є всі підстави для звернення до суду», — сказав А. Кузнєцов.

Члени правління асоціації також відзначили у своїх виступах, що вони обома руками за наведення порядку в Києві, однак рішення, які приймаються місцевими органами влади, мають відповідати принципам законності й справедливості.

Зокрема, підприємець Віталій Криворучко відзначив, що не розуміє, чому київська влада забороняє продаж пива й тютюнових виробів у кіосках загальною площею менш як 40 кв. м. і дозволяє в інших. «Невже алкоголь і тютюн, який продається там, менш шкідливий?» — запитує він.

Крім того, члени правління виступили за прийняття схеми розміщення МАФів по місту. На їхню думку, **схема має бути погоджена з управлінням містобудування, з районними адміністраціями, з усіма зацікавленими громадськими організаціями, на ній треба вказати, де можуть стояти МАФи згідно з нормами, що й у яких місцях може продаватися — сувеніри, продукти, преса й так далі. Досі такої схеми розміщення нема, хоча без неї говорити про якийсь порядок просто нема сенсу**, заявляють вони.

Практика, коли рішення, подібні до київського, приймають міськради, в Україні вже є. І «Голос України» неодноразово про це писав. Так, 2010 року міськради Львова, Ужгорода й Івано-Франківська ввели заборону на продаж алкоголю з 10-ї години вечора до 8—10 годин ранку. У цих містах також були спроби оскаржити рішення влади. Так, підприємці Івано-Франківська звернулися в прокуратуру, і дію рішення бути припинено.

Яна ОСАДЧА.

Учителям пообіцяли вищу зарплату після того, як ті кинулися під машини

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Чому уряд порушує закон про оплату праці й фактично обкрадає кожного освітянина на 300—1500 грн.? Чому по всій країні безпідставно закриваються школи, а учителі опиняються на вулиці? Чому держава перетворюється на країну каст: поки одні комфортно почуваються на сторінках журналу «Форбс», інші змушені ледве зводити кінці з кінцями? З цими питаннями люди прийшли під Кабмін.

— Останні повідомлення про те, що наші олігархи збагатилися вдвічі, а хто й утричі, наводять на думку: за чий кошт? Очевидно, з грошей тих само бюджетників, — поділився здогадками викладач Львівської політехніки Володимир Гайдук.

На київський мітинг він приїхав після того, як у понеділок страйкував у Львові. Каже, на місцях вирішити питання неможливо, бо недофінансування сфери йде зі столиці. Розуміючи це, сюди з'їхалися представники освітянських профспілок з усієї країни.

— Ми планували зібрати близько шести тисяч осіб, та мітинг виявився масовішим, — розповів заступник голови ЦК профспілки працівників освіти України Євгеній Нікитюк. — Напередодні більшість наших представників пікетували в обласних центрах, де також висловили свої вимоги.

Їх у освітян всього дві. Перша — забезпечити скорочення розриву між посадовим окладом працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки і законодавчо встановленою мінімальною зарплатою. І друга — розширити виплату 20% надбавки на всі категорії педагогічних працівників.

Останню уряд пообіцяв розглянути на своєму засіданні вже сьогодні. А от з першою розберуться дещо пізніше.

— Ми будемо задоволені, коли ухвалять конкретні рішення. Цією акцією ми показали, на що здатні. Якщо нас не почують, сюди прийде вдесятеро більше людей, і тоді ми винесемо цей Кабмін разом з урядовцями, — відреагували на обіцянку пікетувальники. Після чого згорнули плакати з надписами «Учителі теж люди» й розійшлися по домівках.

Наталія ОВДІЄНКО.

Інші фото з цієї події шукайте в фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Середня зарплата вчителя не перевищує 1900 гривень

В обласному центрі біля пам'ятника Тарасові Шевченку Федерація профспілок Луганської області провела мітинг у захист трудових прав працівників бюджетної сфери. Сьогодні зарплата в сфері освіти не перевищує 1900 гривень, охорони здоров'я — 1700, культури — ще менше. Як вважає голова Федерації профспілок Луганської області Володимир Тураєв, «з людьми припинили вести соціальний діалог, насамперед, на рівні країни».

Паралельно з мітингом бюджетників на Театральній площі міста свій протест щодо дій центральної влади висловлювали підприємці.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Сьогодні наші гроші — завтра краща вода

За воду з наших кранів доведеться платити більше. Коли, щоправда, під час «круглого столу» в Києві не уточнили.

— Економічно обгрунтований тариф за один кубічний метр води у Києві має становити 5,48 грн. Зараз кияни сплачують значно менше, — каже Ганна Циганюк, перший заступник генерального директора ПАТ «АК «Київводоканал» з економіки та фінансів.

А от Олександр Мазурчак, перший заступник голови київської міської державної адміністрації, знає, як навіть при підвищених тарифах платити менше. Секрет простий — воду потрібно почати економити. Для цього він радить киянам нарешті перейти до оплати фактично спожитих кубометрів. Інакше кажучи — встановити у квартирах засоби обліку. Щоб полегшити фінансовий тягар цієї процедури, у КМДА навіть спеціальну програму розпочали — встановлення лічильників у розстрочку на термін до року. Щоправда, охочих стати її учасниками поки що небагато. У свою чергу «Київводоканал» обіцяє зробити столичну воду кращою. Серед пріоритетних завдань — реконструкція Бортницької станції аерації, очисні споруди якої мало не в аварійному стані. Документація на реконструкцію, за словами Олександра Мазурчака, готова наполовину. Крім того, нинішнє керівництво столиці розмірковує над побудовою очисних споруд для води і на правому березі Дніпра.

І чи не головна новина для киян. Для підвищення якості питної води у місті збираються відмовитись від старого дідівського методу її очищення рідким хлором.

— Йдеться про будівництво заводів із виробництва низькоконцентрованого гіпохлориду натрію на Дніпровській та Деснянській водопровідних станціях. Ми вже почали перемовини з інноваційними фондами та банками, тому що для втілення цього проекту потрібні значні кошти та інвестиції. Процес почався. Сказати, що вже завтра ми збудуємо ці заводи, я не можу. Але гадаємо, що проектні роботи виконають у нинішньому році. І за один—три роки це буде зроблено, — розповів «Голосу України» голова правління ПАТ «АК «Київводоканал» Валерій Ченчевий.

Плани нового керівництва столичного водоканалу грандіозні. Головне — щоб для втілення їх у життя знайшовся час і необхідні кошти. І останні, бажано, з кишень не простих споживачів, а інвесторів.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

На 100-річчя не залишилася без подарунків

Мешканці села Трубайці (Полтавська область) Олександрі Сизоненко виповнилося 100 років. Нелегке випало їй життя: з війни не повернувся чоловік, тож доводилося працювати за двох: дояркою, ланковою, кухаркою. На свято Олександру Романівну відвідав голова райдержадміністрації Віталій Шевчуга з вітальною адресою Президента України та подарунками. Голова ОДА Олександр Удовіченко з обласного бюджету виділив 500 гривень.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Книжки — у кожен храм

Видавничий відділ «Ключі», що діє при Волинській єпархії УПЦ КП, відтепер поширюватиме власну літературу, а також книжки, видані Київською патріархією. Відповідний указ підписав 22 березня керуючий Волинською єпархією архієпископ Луцький та Волинський Михаїл. У документі йдеться про два списки літератури: обов'язковий для службового користування в парафіях та монастирях і обов'язковий для продажу в храмах. Передбачається також відкрити в парафіях бібліотеки-читальні.

Микола ЯКИМЕНКО.

Малюків перевозили у скрині для білизни

СБУ з'ясовує обставини справи про спробу незаконного перевезення через кордон двох немовлят, яких наші митники разом із «зеленими кашкетами» виявили в мікроавтобусі у пункті пропуску «Лужанка».

Фото надане прес-службою Чопської митниці.

Коли митники знайшли схованку, немовлята міцно спали.

Автомобілем керував громадянин Франції, який разом із сином збирався виїхати за межі України. Чоловіки помітно нервували, що привернуло до себе увагу інспекторів і примусило провести ретельний огляд транспортного засобу. Незабаром довелося викликати «швидку», оскільки в салоні мікроавтобуса у скрині для постільної білизни митники виявили... двох півторамісячних дівчаток! Вочевидь, діти були під впливом невідомих ліків, адже тихенько спали і не реагували на жодні подразники. Дівчатка були доглянуті і мали нормальну вагу.

Наразі малята — під наглядом лікарів, а іноземці дають пояснення щодо свого вчинку відповідним органам. За їх словами, малюків народили сурогатні матері-українки.

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

Продала племінника, щоб заробити на ремонт

У Чернівцях правоохоронці затримали 22-річну буковинку, яка за 55 тисяч гривень продала свого 7-річного племінника. Про намір продати хлопчика знала і його бабуся. Гроші вони хотіли витратити на ремонт своєї хати у Вижницькому районі. Родина живе бідно. Жінки — незаміжні. «Продавчиня» має п'ятирічну доньку, хвору на ДЦП. Мати потерпілого хлопчика, тобто сестра затриманої, — повія.

Інформацію про продаж дитини працівники міліції отримали від чернівецьких жриць кохання. Як розповів начальник УМВС в області Микола Харабара, малюк не навчався у школі та не ходив до дитсадка. Бабуся та тітка на запитання, чи цікавить їх подальша доля дитини, відповіли категорично: «Ні, не цікавить». Поки що матір хлопчика не знайдено. Швидше за все, вона не знає про спробу продажу сина. Порушено кримінальну справу, хлопчик перебуває в обласному дитячому притулку.

Сергій СУЛИМА.

Інформацію про продаж дитини працівники міліції отримали від чернівецьких жриць кохання

Із червня без зарплати

У Харкові більше півтисячі працівників ДП «Харківський приладобудівний завод імені Шевченка» вимагали виплати зарплат. У понеділок вони вийшли під стіни підприємства, а потім перекрили дорогу **(на знімку).**

Голова профспілки заводу Віктор Винников зазначив, що робітникам заборгували гроші за останні півроку, повідомляє радіо «Свобода». «Востаннє зарплату ми отримували десь у червні: по сто і по двісті гривень», — сказав він. Нині загальний борг із зарплати становить 25 мільйонів гривень.

Завод імені Шевченка виготовляє телефонні станції, системи управління для спецтехніки та енергооб'єктів. Однак останнім часом перебуває в стадії банкрутства й проходить процедуру санації.

Голова Харківської ОДА Михайло Добкін заявив про намір звільнити директора заводу й зустрітися із працівниками. Крім того, людям пообіцяли протягом місяця виплатити частину боргу. А раніше М. Добкін обіцяв, що на базі заводу ім. Шевченка налагодять виробництво електронних підручників.

Фото Володимира АНДРЄЄВА (УНІАН).

У НОМЕР

КИЇВ

Слідчі розробляють кілька версій убивства судді

Порушено кримінальну справу за фактом убивства судді Шевченківського райсуду міста Києва Сергія Зубкова, повідомляє ТСН. Увечері 21 березня його знайшли мертвим у під'їзді свого будинку на вулиці Голосіївській. На тілі виявили вогнепальні та ножові поранення.

Про подію правоохоронців повідомили жителі будинку, які знайшли вбитого. Як повідомляє газета «Сегодня», у Зубкова при собі були лише ключі від квартири. Портфеля, грошей, інших цінностей не виявилося.

Слідство розглядає кілька версій злочину, зокрема, замовне вбивство, пов'язане із виконанням службових обов'язків, убивство з особистої неприязні і побутове вбивство. Розглядають також версії нападу з метою пограбування і випадкове вбивство.

Колеги відгукуються про суддю з теплотою, проте, як відзначає газета «Сегодня», недоброзичливців він мав. На причетність до злочину вже перевіряють киянина, що розмістив в Інтернеті гнівний лист на адресу судді, який нібито незаконно виселив його з квартири, вирішивши суперечку на користь комерційної структури. Сергій Зубков вів також справу щодо скандального будівництва житлового будинку на вулиці Гончара, 17/23 і низку інших.

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ

Утилізують непридатні добрива

В області триває комплексна інвентаризація місць накопичення заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві хімічних засобів захисту рослин. Таких, за даними інвентаризації дворічної давності, в регіоні 120 тонн. Майже 80 тонн із них зберігаються у спеціальних герметичних поліконтейнерах і, як переконують фахівці, не становлять загрози для навколишнього середовища, більше 41 тонни — на складах. Після інвентаризації, співпрацюючи з Національним центром поводження з небезпечними відходами, заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин, що зберігаються на території України, планують вивезти за її межі, щоб утилізувати, адже в державі нема підприємства, яке б це робило.

Олександра ЮРКОВА.

Шахтарям «Червоного Жовтня» віддають борги. До кінця тижня навіть обіцяють аванс за березень

ПОЧАТОК НА 1 СТОР.

«Ми вже отримали повністю зарплату за січень і 36 відсотків зарплати за лютий, — поділився радісною звісткою голова профспілкової організації «Червоного Жовтня» Юрій Тесля. — До кінця тижня нам віддадуть решту грошей за лютий і навіть пообіцяли аванс за березень. Люди, звичайно, раді, почуваються більш упевненими. Адже що потрібно всім нам? Чесно відпрацював — чесно заробив».

За словами співрозмовника, рівень зарплати на шахті достатній, якщо гроші виплачуються вчасно. Але останніми місяцями викручувалися, хто як міг. Тому багато гірників у першу чергу роздали борги чи зробили виплати за кредитами. Настрій у колективі, як висловився Юрій Тесля, «радісно-тривожний». Лідер профспілки відзначив особливу роль «Голосу України» у висвітленні проблеми колективу: «Об'єктивно, чесно, нічого зайвого. Коли у вашій газеті виходить стаття — це вже на рівні закону. Дякуємо журналістам за підтримку і допомогу».

Ліна КУЩ.

Про цунамі на Дніпрі

Останні кілька днів запорізькі друковані ЗМІ та Інтернет обговорювали прогнози щодо можливого прориву греблі Дніпрогесу.

«Україну очікує страшна катастрофа: змиє Запорізьку АЕС» — нажахав популярний російський портал. Приводом для таких публікацій стали одкровення одного дніпропетровського фахівця. Той спрогнозував, що варто в радіусі 50 кілометрів від Дніпрогесу статися землетрусу, як гребля «розлетиться в друзки», а сорока кілометрами нижче розташована найпотужніша в Європі АЕС!

Варто уточнити, що до атомної насправді не 40, а 60 км. І це важливий нюанс! Свого часу мені доводилося записувати спогади старожилів дніпровських плавнів (20 км нижче Дніпрогесу). Село, на місці якого нині — дно Каховського водосховища, після вибуху греблі 18 серпня 1941 року (тоді утворилася пробоїна розміром із дев'ятиповерхівку) не затопило! Хоча навесні 1942 року селянам довелося кинути все і прикопувати трупи коней та овець, принесених «великою водою».

Тож руйнівне «цунамі» місцевій АЕС точно не загрожує. Про це заявив днями і голова Запорізької ОДА Борис Петров. «Два роки тому цей же дніпропетровський фонд уже порушував тему «цунамі» з метою отримання бюджетних коштів на сумнівні дослідження і залякування жителів області... Щодо особливостей геолого-тектонічної побудови кристалічного щита, то вони відомі всім спеціалістам навіть із підручників для вузів і не є результатами «відкриттів» громадських організацій... Стосовно проектування, виготовлення та розміщення таких об'єктів, як АЕС, то воно відбувається з урахуванням усього комплексу можливих дій, у тому числі землетрусів та паводків», наголосив він.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Крапку в японській трагедії ставити рано

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За даними Міжнародного агентства з атомної енергії при ООН, за 20 км від аварійної АЕС рівень радіації перевищує норму в 1,6 тисячі разу... Ну а концентрація радіоактивного йоду в морській воді за 8—16 км на південь від «Фукусіма-1» вище нормальної в 80,3 разу, повідомило у вівторок агентство Kyodo.

За останнім даними, кількість загиблих і зниклих безвісти в Японії перевищила 22 тисячі осіб. Уже знайдені тіла 9079 чоловік. Поліція вважає, що реальне число жертв набагато більше, ніж представляється на даний момент. Прогнозують, що остаточна кількість жертв може перевищити 18 тисяч осіб. При цьому тільки в префектурі Міягі, найбільш постраждалої від стихії, могло загинути понад 15 тисяч чоловік. Рятувальні роботи все ще тривають...

ФОТОФАКТ

На урочистому прийомі, присвяченому Всесвітньому дню людини із синдромом Дауна, у резиденції Посла Великої Британії в Україні Лі Тернера (на знімку) **відбувся благодійний аукціон, виручені кошти від якого підуть на програми першого в Україні Центру раннього розвитку для дітей, які страждають на цю хворобу.**

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Бомблять, виправдовуються і сперечаються

Сили міжнародної коаліції розбомбили більше половини об'єктів лівійської ППО, повідомила у вівторок BBC із посиланням на високопоставленого представника Пентагону. Завдяки цьому учасники операції тепер можуть розширити ареал, над яким забезпечуватиметься безпопітна зона. У відповідь вірні лідерові Джамахірії Муаммару Каддафі війська атакують місто Зінтан, що перебуває під контролем заколотників, повідомив супутниковий телеканал «Аль-Джазіра». За його даними, урядові сили застосовують важкі озброєння.

Тим часом у лавах коаліції серйозні розбіжності. «Посли Франції та Німеччини при НАТО залишили засідання Ради Північноатлантичного альянсу після того, як генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен піддав критиці Париж за створення ускладнень для участі НАТО в операції, а Німеччину — за небажання взяти активну участь у її проведенні», — зазначає The Financial Times. А ось Барак Обама, нарешті, офіційно повідомив Конгрес про те, чому США підключилися до бомбардування: відданий главою держави наказ «відповідає інтересам американської безпеки». Паралельно з цим британський парламент заднім числом дав згоду на бойові дії проти Тріполі.

Поки ж у Лівії воюють, а на Заході з'ясовують відносини, Міністерству оборони України Президент доручив терміново евакуювати наших громадян із зони воєнних дій. Із цією місією до Лівії вирушає великий десантний корабель «Костянтин Ольшанський». До лівійського берега він може дійти не швидше, ніж через тиждень, тому скептики дивуються: чому РНБО ухвалила саме таке рішення?

Всесвітня спадщина в руках молоді

Під такою назвою в Україні стартував всеукраїнський культурно-просвітницький проект. Його організатором виступив благодійний фонд «Обдаровані діти — майбутнє України» за підтримки Міністерства культури України та у співпраці з Національною комісією України у справах ЮНЕСКО. В проекті беруть участь учні асоційованих шкіл ЮНЕСКО в Україні, переможці всеукраїнських учнівських олімпіад з історії та учні-члени Київської Малої академії наук. У програмі — лекційні та творчі заняття, екскурсії до об'єктів культурної та природної спадщини України, творчі майстерні, вивчення традицій та фольклору, участь у конференціях, створення маленьких шедеврів власними руками, а також всеукраїнський конкурс «Культурна спадщина України очима дітей» та видання української версії посібника «Всесвітня спадщина в руках молоді».

За словами голови БФ «Обдаровані діти — майбутнє України» Влади Прокаєвої, проект має стати щорічним. Його мета — допомогти молоді усвідомити важливість збереження національної та всесвітньої культурної та природної спадщин, підвищити рівень культурної компетентності, поваги до української культури, традицій тощо.

— Нині у світі налічується 911 об'єктів Всесвітньої культурної та природної спадщини ЮНЕСКО, чотири з яких знаходяться в Україні. Але, на жаль, вони відомі не кожному випускникові вузу, не кажучи вже про школярів. Ми маємо це виправити, — зазначила вона.

Народна артистка України Ніна Матвієнко, яка підтримує цю акцію, порівняла порушену проблему із сигналом «SOS» та запропонувала сприяти занесенню до списку спадщини ЮНЕСКО українського слова та народної пісні. А Надзвичайний та Повноважний Посол, завідувач кафедри ЮНЕСКО Дипломатичної академії при МЗС України Юрій Кочубей зазначив, що програма «Всесвітня спадщина в руках молоді» дуже популярна серед європейських країн та у США.

— Європейці дуже турботливо ставляться до пам'яток, що залишилися у них із часів боротьби за незалежність. Ми ж маємо величезну культурну спадщину і повинні зберегти її та показати всьому людству, — сказав дипломат.

Посол з особливих доручень Департаменту зв'язків із закордонним українством та культурно-гуманітарного співробітництва МЗС Віктор Войтович, виступаючи на презентації освітньої програми, запевнив організаторів, що їх ініціатива матиме підтримку Міністерства закордонних справ, зокрема з налагодження контактів зі штаб-квартирою ЮНЕСКО у Парижі, а також у наданні усіх необхідних інформаційних матеріалів.

Ольга ВІТЕР.

На знімку: Голова БФ «Обдаровані діти — майбутнє України» Влада Прокаєва, народна артистка України Ніна Матвієнко та завідувач кафедри ЮНЕСКО Дипломатичної академії МЗС України Юрій Кочубей.

Фото автора.

У НОМЕР

Антикорупційний закон можуть ухвалити на початку квітня

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин прогнозує затвердження антикорупційного закону на початку квітня. Про це В. Литвин заявив в інтерв'ю газеті «Известия в Украине». За словами керівника українського парламенту, «цей закон украй необхідний не лише з соціальної і правової точок зору, а і з психологічної». «Щоб кожен держслужбовець, прочитавши його, усвідомив неминучість і суворість покарання за протиправні діяння», — пояснив він.

Голова Верховної Ради висловив думку про необхідність проведення «колективних читань закону, щоб потім не було нарікань з приводу того, що хтось не знав, не читав, не надав значення». Таке ознайомлення із документом, зазначив В. Литвин, повинно відбутися «у всіх інститутах державної влади, на всіх її рівнях». Призначення закону, підкреслив голова парламенту, — довести, що від декларацій держава переходить до практичних дій. Розділи, направлені на повторне друге читання, за його словами, будуть доопрацьовані, і на початку квітня Верховна Рада України остаточно прийме цей документ.

При цьому Голова Верховної Ради наголосив: «Живити ілюзії, що один закон розв'яже всі проблеми з корупцією, було б наївно. Але хоча б на перших порах у чиновників спрацьовуватиме почуття страху. Разом з тим потрібно посилено працювати над подоланням бідності і становленням громадянського правового суспільства. Лише тоді можна розраховувати на позитивний результат».

Прес-служба Верховної Ради України.

У сучасному сусідстві знаходимо спільність історичної долі та стратегічний інтерес

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин, відкриваючи засідання Міжпарламентської асамблеї, наголосив, що робота тристоронньої асамблеї Україна—Польща—Литва набула динамічної та системної роботи. А головна тема засідання — «Гуманітарна складова в європейських інтеграційних процесах: крізь призму минулого і потреби сьогодення», — відзначив В. Литвин, — це надзвичайно цікавий, багатогранний і складний комплекс питань, з яким доводиться працювати нашим парламентам та багатьом європейським депутатам. Глава українського парламенту зауважив, що засідання МПА відбувається у надзвичайно знаковий для нашої держави період — 20 років тому наша держава здобула самостійність, стала вільним членом сім'ї європейських народів. І, оскільки Польща та Литва одними з перших визнали незалежність України, певним чином ми відзначаємо спільний ювілей, підкреслив В. Литвин, — 20-річчя визнання та встановлення дипломатичних відносин, що відкрило якісно новий етап у розвитку наших давніх відносин.

☞ ДО РЕЧІ

Польща першою визнала незалежність України 2 грудня 1991 року, через два дні — 4 грудня — нашу державу визнала Литва.

Голова Сейму Литовської Республіки Іряна Дягутене, вітаючи учасників асамблеї, наголосила на потребі розробки конкретних тристоронніх проектів, які прискорять інтеграцію України з ЄС. «Наша тристороння співпраця ще раз доводить, що в нас є своя спільна історія, — сказала Іряна Дягутене, — і ми розуміємо, що без минулого майбутнього не буде. Кожен з нас зараз — посол України в ЄС, і ми сприятимемо входженню України до ЄС».

У травні цього року в Страсбурзі має відбутися презентація Міжпарламентської асамблеї Україна—Польща—Литва в Європарламенті. І, на думку Маршалка Сенату Республіки Польща Богдана Борусевича, це буде свідченням того, що перед Європою і Євросоюзом стоять нові виклики і нові пріоритети. А співпраця наших держав поєднує цю частину Європи.

У своєму виступі перед учасниками засідання МПА Голова Верховної Ради наголосив на спільній відповідальності разом з колегами з Польщі та Литви за розвиток гуманітарної сфери у наших державах. В. Литвин заявив, що стратегічною ціллю України залишається набуття повноправного членства в Європейському Союзі. А практичні дії з боку як України, так і Євросоюзу могли б пришвидшити цей процес. Україна, за його словами, сподівається, що під час польського головування в ЄС у другій половині цього року завдяки також підтримці литовських друзів вдасться досягнути прогресу на цьому шляху. «Переконаний, що якнайшвидше укладання Угоди про асоціацію та реалізація Плану дій із запровадження безвізового режиму між Україною та ЄС сприятиме поглибленню контактів між людьми та зміцненню взаємопізнання між нашими народами», — сказав В. Литвин. У зв'язку з 25-ми роковинами Чорнобильської трагедії керівник українського парламенту на додаток до відповідних звернень Президента та уряду України поновив запрошення керівництву Польщі та Литви взяти участь у зустрічі високого рівня «Київський саміт з питань безпечного та інноваційного використання ядерної енергії» та «Конференції зі збору додаткових коштів на чорнобильські проекти», які відбудуться у Києві в квітні 2011 року. В. Литвин висловив також сподівання, що парламенти Польщі та Литви ухвалять відозви з приводу 25-ї річниці Чорнобильської трагедії. А Верховна Рада незабаром планує прийняти рішення про створення музею врятованих пам'яток з чорнобильської зони.

☞ ФАКТ

Папа Римський Бенедикт XVI запропонував віднести до традиційних гріхів людства також забруднення навколишнього природного середовища.

Учасники Міжпарламентської асамблеї висловили переконання, що незабаром Україна стане повноправним членом ЄС. Глава литовського парламенту І. Дягутене назвала завданням асамблеї — переконувати країни ЄС у перспективі членства України в Євросоюзі. «ЄС має чітко вирішити, де починається і де закінчується Європа, які цінності становлять осердя європейської ідентичності», — сказала голова Сейму. Цю думку підтримала і Польща. «Сьогодні Європа немає морального права відштовхувати тих, хто простягає до неї руки і хоче поліпшити ситуацію у своїй державі», — заявив Маршалок Сенату Республіки Польща Б. Борусевич. Він запевнив, що позиція Польщі в питанні євроінтеграції така: ЄС має бути відкритим і його треба розширювати.

Присутній на засіданні МПА — Перший віце-прем'єр-міністр України Андрій Клюєв підкреслив, що однією з головних складових президентського курсу реформ, поряд із розбудовою української економіки та суспільства, є євроінтеграція нашої держави. Урядовець висловив сподівання, що в квітні Верховна Рада прийме пакет законів, які дадуть змогу провести реформи у сільському господарстві, ПЕК і транспорті. А. Клюєв зазначив, що в переговорному процесі щодо вступу України до зони вільної торгівлі та запровадження безвізового режиму з країнами ЄС виникають певні проблемні питання. Зокрема, щодо квот на експорт та імпорт продукції АПК, ПЕК, транспортних послуг. Водночас український уряд сподівається, що переговорний процес завершиться у першому півріччі цього року і Україна вийде на фінішну пряму до підписання угод про зону вільної торгівлі та безвізовий режим. Урядовець подякував парламентам Польщі та Литви за підтримку нашої країни на цьому шляху.

☞ ДОВІДКОВО

Шість років тому — у 2005-му — в розвиток історичної традиції у старовинному замку Любарта на Волині глави парламентів України, Польщі та Литви заснували новітній форум — Міжпарламентську асамблею трьох держав.

За підсумками четвертого засідання МПА Україна—Польща—Литва ухвалено декларацію, в якій учасники асамблеї вітають зусилля, спрямовані на розвиток стратегічного партнерства між країнами, заявляють про важливість розвитку спільних громадських інституцій та реалізації спільних проектів у гуманітарній сфері, закликають до об'єднання зусиль, спрямованих на підтримку євроінтеграції України, зокрема, полегшення взаємних поїздок громадян та зміцнення міжлюдських контактів. Зокрема, члени Міжпарламентської асамблеї закликали провести у 2011 році спільні заходи з нагоди відзначення 390-ї річниці перемоги українсько-польсько-литовського війська у Хотинській битві та 100-річчя з дня народження Чеслава Мілоша; підтримали висування спільної кандидатури міст Львова та Любліна на здобуття статусу культурних столиць Європи 2016 року; висловили готовність продовжувати роботу над розробкою концепції «Спільної архівної спадщини», відзначили важливість подолання стереотипів складних сторінок спільного минулого та продовження процесів примирення та єднання.

На підсумковій прес-конференції Голова Верховної Ради Володимир Литвин назвав підписану декларацію «керівництвом до дій», але водночас наголосив, що наші спільні дії не повинні обмежуватися рамками декларації, адже багато проблем не знайшли в ній відображення. «Але це той напрямок, за яким маємо рухатися», — підкреслив В. Литвин. Керівник українського парламенту подякував польським колегам за відкриття Українського дому в Перемишлі й запевнив, що питання про відкриття Польського дому у Львові буде вирішено позитивно. «Позиція української влади у цьому плані є принциповою», — сказав В. Литвин. Коментуючи можливість підписання угод про асоціацію та запровадження безвізового режиму між Україною та ЄС, Голова Верховної Ради заявив, що Україна дуже хотіла б, щоб ці угоди були підписані за головування Польщі в ЄС. «Для нас важливе значення має дата підписання угоди, але головне — зміст угоди, який має відповідати взаємним інтересам України та ЄС», — наголосив він і висловив сподівання, що з боку Євросоюзу буде розуміння, зокрема, в питаннях експорту української продовольчої продукції, щоб не знівелювати позиції нашої держави на аграрному ринку. У свою чергу, Голова Сейму Литовської Республіки Іряна Дягутене наголосила на важливості розуміння суспільством тих реформ, які має провести українська влада, якщо Україна прагне стати членом ЄС. А Маршалок Сенату Республіки Польща Богдан Борусевич висловив думку, що нашій державі треба провести економічні, фінансові реформи, у сфері судової реформи та побороти корупцію.

Юліана ШЕВЧУК.

Книга, на базі якої треба будувати майбутнє

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Учора народний депутат Юрій Мірошниченко разом з журналістом Сергієм Удовіком презентували книгу «Русь—Україна: становлення державності».

Книга видана українською і російською мовами. «Те, що представлено в ній, — це фундамент, на базі якого треба будувати майбутнє», — зазначив парламентарій.

Вона не є історією України у загальноприйнятому розумінні. Головний персонаж — держава і державотворення. «Враховуючи те, що державне будівництво є нашою метою, — розповідає народний обранець, — ми досліджували виникнення державних інституцій, їхні особливості та моделі. Також проаналізували міфи, які сприяли розвитку державності, героїв, які є в країні, чому вони не всіма сприймаються, які постаті могли б об`єднати українську націю та яка роль була, є й буде в майбутньому нашої держави. А почали з доби Київської Русі».

Автори зазначили, що спиралися не тільки на традиційні відомі джерела, а й на східну і західну літератури.

Ця книга, вважають вони, викличе багато дискусій. Юрій Мірошниченко зазначив, що необхідно підтримувати середовище державотворчої дискусії, суспільної думки, яке допомагало б політикам, науковцям, суспільству визначати свої пріоритети, місії в історії світової цивілізації.

Автори сподіваються, що книга викличе інтерес не лише в Україні.

Сергій МЕЛЬНИК.

Порушено кримінальну справу проти Леоніда Кучми

Перший заступник генерального прокурора України Ренат Кузьмін підтвердив інформацію про порушення кримінальної справи проти колишнього Президента України Леоніда Кучми.

Як передає кореспондент УНІАН, про це Р. Кузьмін заявив учора на прес-конференції в Києві, відповідаючи на запитання журналістів.

«Питання кваліфікації справи — це питання не сьогоднішнього дня. Л. Кучма підозрюється у перевищенні влади, наданні незаконних розпоряджень керівництву МВС, які призвели до вбивства журналіста Гонгадзе», — сказав він.

За словами першого заступника Генпрокурора, під час розслідування справи про вбивство Георгія Гонгадзе в окреме провадження було виділено справу щодо обвинувачення у вбивстві журналіста колишнього генерала МВС Олексія Пукача.

Як зазначив Р. Кузьмін, «у ході розслідування основної справи за фактом убивства журналіста відпрацьовувалися організатори, співучасники, можливі замовники. Саме в результаті цього зібрано достатньо доказів щодо причетності Леоніда Даниловича до злочину — вбивства Гонгадзе і незаконних дій до журналіста Подольського».

При цьому, відповідаючи на запитання журналістів, він зазначив, що записи колишнього охоронця екс-президента України Леоніда Кучми Миколи Мельниченка визнані речовими доказами у справах, порушених щодо вбивства журналіста Георгія Гонгадзе.

Р. Кузьмін наголосив, що Л. Кучмі обрано запобіжний захід у вигляді підписки про невиїзд. «Відповідну постанову направлено до прикордонної служби», — сказав він.

Р. Кузьмін висловив упевненість, що розслідування цієї справи буде закінчено найближчим часом. «Сподіваюся, справа буде завершена в найближчий час», — зазначив він.

Проте «звинувачення Кучмі поки що не пред'явлено», — сказав Ренат Кузьмін.

Як повідомило у понеділок, 21 березня, агентство УНН (Українські національні новини) з посиланням на джерела, наближені до ГПУ, «Генеральна прокуратура України порушила кримінальну справу проти Президента України (1994—2005 рр.) Л. Кучми у справі щодо вбивства журналіста Георгія Гонгадзе».

☞ Довідка

Журналіст Г. Гонгадзе зник у Києві 16 вересня 2000 року. У листопаді того року у лісі в Київській області було знайдено тіло без голови, яке, за висновком експертів, могло належати журналісту.

15 березня 2008 року Апеляційний суд Києва визнав винними у вбивстві Г. Гонгадзе трьох колишніх співробітників Департаменту зовнішнього спостереження і кримінальної розвідки МВС України — Валерія Костенка, Миколу Протасова і Олександра Поповича — і призначив їм покарання у вигляді позбавлення волі терміном від 12 до 13 років. Ще один обвинувачений — екс-генерал МВС О. Пукач — перебував у розшуку з 2005 року і був затриманий 21 липня 2009 р.

6 грудня 2010 року прес-служба Генеральної прокуратури повідомила, що Головне управління з розслідування особливо важливих справ завершило розслідування у кримінальній справі за звинуваченням О. Пукача у скоєнні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 365, ч. 3 ст. 364 Кримінального кодексу України і ч. 3 ст. 166 і пп. «в», «і» ст. 93 Кримінального кодексу України 1960 року.

Досудовим слідством встановлено, що в ніч на 17 вересня 2000 року О. Пукач, діючи за вказівкою тодішнього міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка та інших посадовців, скоїв умисне вбивство Г. Гонгадзе за попередньою змовою з групою осіб, у зв'язку з виконанням потерпілим громадських і журналістських обов'язків.

ВЛАДА ПРОПОНУЄ. ТОЧКА ЗОРУ ОПОЗИЦІЇ

Уряд планує відмовитися від імпорту продовольства

Україна впродовж 3—5 років планує повністю забезпечити себе продовольством власного виробництва. Саме такі завдання ставить перед собою уряд Миколи Азарова. «Завдання стоїть дуже велике і дуже серйозне. Всім цілковито зрозуміло й очевидно, що за рік ніяких радикальних змін не зробиш, але цілеспрямована, планомірна робота впродовж 3—5, а можливо, 7 років, дозволить вирішити безліч надзвичайно серйозних завдань. Передусім, забезпечення України власними продуктами харчування: і зерновими, і м'ясом, і молоком, і фруктами», — зазначив прем'єр. При цьому він вважає, що для цього насамперед потрібні не колосальні кошти, а правильні організаційні рішення. Разом з тим фінансова підтримка вітчизняного агропромислового комплексу залишається пріоритетом уряду. Зокрема, наразі серед ключових завдань М. Азаров називає забезпечення оптимальної структури посівів, у тому числі і як кормової бази для відродження тваринництва. Для цього уряд обіцяє забезпечити форвардні закупівлі продуктів рослинництва відповідно до потреб внутрішнього ринку, фінансування добрив і пального, кредитування агропромислових і фермерських господарств. На сьогодні в Аграрному фонді вже сконцентровано 1,5 мільярда гривень, які плануються використати на форвардні закупівлі.

Разом з тим прем'єр зазначає, що нинішня ситуація в аграрному секторі не блискуча, оскільки продуктивність рослинництва втричі нижча, ніж у розвинених країнах, втрати під час збирання врожаю через застарілу техніку вдвічі більші, органічних добрив вноситься разів у 15 менше, ніж у 1990 році, а хімічних — втричі менше. Як наслідок, продуктивність сільського господарства в Україні щонайменше вдвічі нижча, ніж у Європі. А відтак і ціни на продукти харчування в Україні часто вищі, ніж у європейських країнах.

☞ ПЛАНИ УРЯДУ

Внаслідок реалізації цих проектів до 2015 року планується майже удвічі збільшити обсяги сільськогосподарського виробництва, в тому числі одержати близько 80 мільйонів тонн зерна, до 15 мільйонів тонн соняшника та близько 18 мільйонів тонн молока.

Щоб змінити стан справ, днями уряд затвердив порядки використання бюджетних коштів за 23 бюджетними програми підтримки агропромислового комплексу. У даному разі, наприклад, ідеться про стимулювання державою спорудження нових тепличних комплексів для овочів, що вирощуються у закритому грунті, та розсади овочевих культур (шляхом часткового відшкодування їх вартості). Також передбачена часткова компенсація сільгосппідприємствам витрат, пов'язаних із захистом, відтворенням та підвищенням родючості грунтів. Цього року уряд змінив механізм бюджетної підтримки виробництва тваринницької продукції та нарощування поголів'я худоби. Зокрема, за голову племінної худоби держава доплачуватиме сільгосппідприємствам до 1 900 гривень, племінної репродуктивної худоби — до 1 000 гривень за голову, товарної худоби — до 600 гривень за голову. При закупівлі корів у населення держава компенсуватиме до 7 гривень за один кілограм живої ваги, за проданий на переробку молодняк великої рогатої худоби доплачуватимуть по 1,5 гривні за кілограм живої ваги, а за кілограм живої ваги свині — 1 гривню. Загалом на таку підтримку уряд планує спрямувати понад 2 мільярди гривень.

Крім того, прем'єр повідомив, що відповідно до Закону «Про державне регулювання виробництва і реалізації цукру» уряд встановить граничний розмір квот на поставку цукру на внутрішній ринок в наступному маркетинговому році та затвердить мінімальні ціни на буряки і цукор. На думку М. Азарова, це, з одного боку, дозволить зберегти потенціал галузі, а з другого — забезпечити країну необхідною кількістю цукру.

Узагальнюючи заходи, які мають сприяти збільшенню власного виробництва сільгосппродукції, М. Азаров наголошує, що система стимулів для сільгоспвиробників включає виплату компенсацій за кредитами, здешевлення міндобрив та збільшення дотацій виробникам соціально важливих продуктів. Найближчим часом також планується розробити національні проекти «Зерно України», «Ефективне тваринництво», «Біопаливо України» та Державну цільову програму розвитку овочівництва і переробних галузей.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Ситуація на селі ще ніколи не була такою тривожною

Іван КИРИЛЕНКО, голова фракції «БЮТ—«Батьківщина», міністр сільського господарства опозиційного уряду:

— Ще ніколи слова «Весна тривоги нашої» не були такими актуальними, як сьогодні. Ця тривога створена штучно. Ще ніколи так адміністративно агропромисловий комплекс не регулювався, ще ніколи не було такого надмірного тиску владних структур на аграрне виробництво і реалізацію аграрної продукції. Сьогодні АПК виключений з ринкової системи координат країни. Отримує село ресурси за ринковими надмірними цінами, натомість реалізація аграрної продукції або зарегульовується, або стримується чи взагалі забороняється. Втрати сільгоспвиробників до весняно-польових робіт від адміністративних важелів становлять 12—14 мільйонів гривень. Десять найбільших виробників зерна мають на своїх елеваторах близько шести мільйонів тонн зернових. Помножте на 250 доларів (найменша ціна в Одеському порту), додайте сорок з лишком тисяч фермерських господарств, які не змогли нічого продати, 15 тисяч реформованих господарств, які ще існують, і уявіть втрати. Ціна весняно-польових робіт — близько 30 мільярдів гривень. Банки в кращому випадку, як показав досвід попередніх років, профінансують весняно-польові роботи максимум на 6 мільярдів гривень, та й то не більше 8 відсотків господарств, у яких є реальна застава, наприклад, тих, хто зміг успішно продати соняшник або ріпак. Натомість мінеральні добрива — найпоширеніша аміачна селітра — ще кілька місяців тому коштувала 2200 гривень, а сьогодні вже 3400—3500 гривень. За пально-мастильні матеріали навіть не кажу: голова обертом іде, коли дивишся на заправки. Бо попри запевнення в тому, що підписано якийсь меморандум, що ціна стабілізувалася і буде знижена, поки що жоден аграрний виробник не підтвердив, що він купив дешевше селітру чи пальне.

Що буде наступним дефіцитом в умовах регулювання неринковими засобами? На ринку цукру нас не врятує навіть імпорт за квотами, за який Україна проголосувала при вступі до СОТ в обсязі 260 тисяч тонн. Ми їх не отримаємо у травні, а в кращому разі в серпні, коли вже може піти власний цукор. Що відбуватиметься на ринку м'яса, коли його собівартість на 30% вища, ніж ціна реалізації? Йде масове вирізання худоби, ринок м'ясної продукції, особливо свинини, наводнений. Крім того, банківське кредитування дороге і недоступне, державна підтримка на цей рік має досить сумнівне походження — від реалізації облігацій внутрішньої державної позики. Коли буде їх реалізація, на які статті передусім піде фінансування?

☞ ДОВІДКОВО

У 2010 році державна підтримка з бюджету була знижена у 8 разів, тож внаслідок різкого зниження рівня державної підтримки і банківського кредитування виробництво зерна скорочено з 50 мільйонів тонн до 40, виробництво гречки — майже на 30%, зменшується поголів'я худоби.

Вперше за 20 років статті підтримки фермерського господарства зведено до нуля. Навіть немає такої статті в держбюджеті. А тим часом тільки завдяки понад 40 тисячам фермерських господарств вдається підтримувати соціальну інфраструктуру більш як 30 тисяч сіл. Фермерські господарства підтримують і школу, і дитячий садок, і амбулаторію, а великотоварні господарства, які орендують землю, в цьому не зацікавлені. На жаль, все йде до того, щоб реальна структура фермерських господарств зникла з аграрної мапи України і залишилося тільки великотоварне виробництво. А великому бізнесу до соціальних проблем не запекло.

Ми не політизуємо це питання, а запропонували низку заходів, починаючи від розблокування ринку зерна, механізму форвардних закупівель до запровадження державної підтримки, дотацій, здешевлення кредитів.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Україна може стати годувальницею півсвіту!

З самого початку хочу заявити, що виступаю проти негайного продажу сільськогосподарських земель не з позицій абстрактної соціальної справедливості, хоч вона й має величезне значення, а з позицій прямо прагматичних — ми ризикуємо втратити той історичний шанс, який випав Україні у зв'язку з ситуацією на світовому продовольчому ринку.

На початку третього тисячоліття у України з'явився історичний шанс — стати мало не рятувальником всього світу. Людству загрожує голод. Генеральний секретар ООН назвав драматичні цифри: через недоїдання кожні п'ять секунд у світі гине одна дитина, а загалом — 6 мільйонів на рік. Голод відчуває кожен шостий житель Землі, загалом — більше мільярда людей.

Україна — одна з небагатьох країн на Землі, яка здатна не просто забезпечити повноцінним харчуванням своїх власних громадян, а ще й нагодувати втричі більше інших. Однак для цього треба вміло розпорядитися даним Богом багатством — найкращими у світі землями.

Якби аграрний потенціал України використовувався належним чином, то додатково до повного забезпечення потреб власного населення на світовий ринок було б експортовано продукції на десятки мільярдів доларів щорічно, що дало б змогу задовольнити потребу держави в усіх видах енергетичних ресурсів та інших товарів, які у нас не виробляються.

Поки що ми до того безталанно використовуємо нашу землю, що не те що інших годувати — самі мало не голодуємо. Принаймні з кожним роком частка імпортного продовольства в Україні стає дедалі більшою. Дев'ять із десяти яблук (не бананів, а яблук!) у нашій торгівлі — імпортні. Дійшло до того, що картоплю возимо з Єгипту, а гречку — з перенаселеного Китаю.

І це відбувається лише тому, що ми послідовно створювали пільгові умови для імпорту й обмежувальні — для вітчизняних виробників.

Нам треба кардинально поліпшити справи у сільському господарстві, тут нема сумніву. Але чи допоможе перетворенню його на справжнього годувальника України введення землі у ринковий обіг?

Я глибоко **переконаний: продаж землі взагалі не сприятиме розвитку традиційного і при цьому економічно ефективного сільського господарства.**

Я завжди був прибічником ринку і визнаю ефективність приватної власності, але не впевнений, що це має автоматично переноситися на земельні відносини. Проведене раніше в Україні реформування відносин земельної власності не стало чинником ефективного господарювання, і при цьому не відновило соціальну справедливість. Вирішити аграрну проблему впровадженням власності на землю через паювання не вдалося. Відбувся фактичний перехід до зайнятості селян на середньовічних засадах — у власному присадибному господарстві. І воно нині годує Україну, дає дві третини продовольства.

Я не додаватиму свій голос до тих, що вважають нашого селянина зовсім безголовим і стверджують, що у разі дозволу на продаж землі його негайно обдурять. Ринковий менталітет у українців існує не з 1992 року, а з моменту їх формування як нації — з далекої давнини.

Але я проти продажу землі тому, що в наших реальних умовах єдиним покупцем буде великий капітал. Нехай він навіть заплатить селянам справжню ринкову ціну, але ніякі гроші не утримають наше село від знищення. Великому капіталу, і це показує приклад функціонування агропромислових холдингів, село і люди не потрібні взагалі. Колись на селі жило мало не все населення України, за радянських часів — усе-таки половина, а незабаром — ніхто. Та із зникненням сільського типу життєдіяльності почне зникати й український менталітет. У Західній Європі в сільське господарство вкладають величезні гроші саме для того, щоб зберегти основу корінних націй кожної країни. І ніде у світі, крім хіба що Бразилії, не допускається розбухання латифундистського типу господарства.

Великий капітал не може вести господарство інакше, ніж на інтенсивній основі. Агрохолдинги продають на світовий ринок не продовольство, а фактично сировину. А справжній попит у світі існує не просто на продовольство (його бракує в тих країнах, у яких і купити нема за що), а на високоякісні органічні продукти. Не розбагатіє вся країна на кормовій пшениці по сто п'ятдесят доларів за тонну.

Якісні й дорогі на ринку заможних країн продукти здатне вирощувати лише дрібне і середнє господарювання. Саме на органічних продуктах, а не на соняшнику і рапсі збагатиться Україна — якщо після соняшнику й рапсу на її землі ще щось ростиме.

Латифундія, причому не важливо, іноземна чи вітчизняна — загроза не просто українським селянам, а майбутньому всієї України. А продаж землі остаточно відкриє їй дорогу.

Треба в межах закону створювати перепони для розвитку надвеликого господарювання, а одночасно — створювати умови для розвитку дрібного і середнього. На мою думку, ось що треба нині українському селу:

Необхідно створити комп'ютеризовану систему державного земельного кадастру. Кожен, хто хоче купити землю, зможе отримати всю інформацію про ту чи іншу земельну ділянку, її попередніх власників, якість, оціночну вартість тощо. Хто хоче землю продати, може порівняти свою пропозицію з усіма іншими. Тобто спочатку — повний реєстр, а вже потім — можливо, і купівля—продаж.

Одночасно необхідно задіяти всі можливі в умовах членства в СОТ нормативно-правові заходи щодо обмеження недобросовісної конкуренції з боку імпортних продовольчих товарів — передусім якісні, санітарно-епідеміологічні та екологічні. Не мають застосовуватися такі правила, згідно з якими здоров'я і саме життя українців гублять буквально отруйні продукти і компоненти для їх виробництва.

Спрямувати діяльність українських урядових інституцій у зарубіжних країнах на пропаганду і просування виробленої в Україні продукції на зарубіжних ринках, надавати консультативну і правову допомогу українським виробникам у пристосуванні їх діяльності і товарів до нормативних вимог потенційних країн-імпортерів.

Українська органічна продукція найкраща у світі, але світ про це не знає. Треба створити власну мережу діагностично-лабораторних центрів, які б засвідчували якість українських продуктів для їх реалізації на ринках зарубіжних країн.

Стимулювати створення малих і середніх виробничих, виробничо-переробних і збутових колективних господарств у сільськогосподарському секторі.

Розбудувати інфраструктуру для приймання і зберігання вирощеного у дрібнотоварному сільськогосподарському секторі врожаю та виробленої тваринницької продукції.

Відновити державну систему насінництва і племінної справи, забезпечити потреби селян у районованих сортах сільськогосподарських культур і високопродуктивних породах домашньої худоби.

Створити у сільській місцевості мережу технічних центрів, які могли б надавати сільськогосподарським виробникам послуги з обробки землі, збирання, первинної обробки і транспортування врожаю та тваринницької продукції, залишаючи власність на неї у виробника.

Олег ЛЯШКО,
народний депутат України.

Ніде у світі, крім хіба що Бразилії, не допускається розбухання латифундистського типу господарювання

НАМІРИ

➤ ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ

Мелітопольська черешня в Еквадорі, та ще й запросто!

Справа, виявляється, тільки за реконструкцією аеропорту та зв'язками у торговельних колах Латинської Америки...

Під час свого недавнього брифінгу голова Запорізької облдержадміністрації Борис Петров завів мову про розвиток аграрного сектору області й експорту його продукції.

— Коли ідея будівництва вантажопасажирського терміналу Запорізького аеропорту отримає розвиток, — заявив Б. Петров, — то можливості доставки нашої плодоовочевої продукції по всьому світу стануть реальністю. Адже майбутнє за розвитком сільського господарства. Коли сьогодні на наших прилавках є банани з Еквадору, то чому висококісні та екологічно чисті овочі Кам'янсько-Дніпровського району і мелітопольська черешня — чи не найкраща у світі, не можуть збуватися в тому ж Еквадорі?

Хоча варто зауважити, що нині питання стоїть не лише про вміння проштовхнути ту черешню на світові ринки, а й про забезпечення тими ж овочами та фруктами — за доступними цінами, хоча б обласного центру. Бо чи стануть купувати в Еквадорі нашу капусту, коли вона у Запоріжжі по ціні їхніх бананів (13 гривень). А цілком наші яблука — хіба що поганенькі — можна знайти по 9 гривень за кіло (зазвичай, вони дорожчі сьогодні від еквадорських бананів, єгипетських апельсинів і абхазьких мандаринів). Картопелька з бурячком і морквою теж стрімко набирають у ціні — все вже по 6,5 грн./кг. Тож актуальним є створення у місті, приміром, оптового ринку плодоовочевої продукції. Однак, судячи зі слів Б. Петрова, остаточно навіть не визначено місце його можливого будівництва. Щодо іншого, включаючи фінанси, то про це годі й казати. Як і про візитівку Запоріжжя — знаменитy мелітопольську черешню. Яка, «вжитими заходами», ще якось росте і дозріває, але в кількостях, недостатніх, щоб соковитими плодами досхочу посмакували навіть у тому ж Запоріжжі.

І наостанок ще про одне: у Мелітополі пригадують, що восени 1945 року Перший секретар ЦК КП України Микита Хрущов особисто клопотав, щоб селекціонера Михайла Сидоренка негайно демобілізували і повернули до керівництва дослідної станції. Ученому тоді знадобився сім років, щоб поновити довоєнні площі садів. Сьогодні, спасибі, ситуація ще не така, ніби фронт пройшов, але терміново і за черешню, і за все інше «поклопотати» хтось повинен. І не на рівні прожектів, а винятково — проектів.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Власна справа «з нуля»

Що потрібно молоді, аби розпочати бізнес у глибинці? Ідея, гроші та добрий наставник

ДОСВІД

Шити для знайомих та сусідів* Тетяна Франкевич (на знімку) *узялася давно. За одинадцять років роботи завела чимало постійних клієнтів у рідному Тельмановому. Але лише кілька років тому вирішила офіційно зареєструвати свою маленьку справу.

«Стартувала» зі швейною машинкою та манекеном

Взяла у кредит швейну машинку та ще деяку необхідну апаратуру. Міні-ательє працює в будівлі, де розташовано дитсадок, районний центр соціальних служб для молоді і приміщення громадської організації. На столі — машинка, позаду — дзеркало та манекен. Молода господарка ніяковіє, побачивши диктофон: хвалитися успіхами не звикла. Та досвід Тетяни — гарний приклад того, як можна розпочати власну справу в сільській місцевості.

«Тельманове — селище немаленьке, проте люди їдуть звідси, тому що тут немає великих підприємств, — пояснює співрозмовниця. — Тим часом послуги швеї дуже затребувані. Клієнти вже постійні. А ще шию костюми для танцювального колективу, циркової студії, шкільну форму. Відчула, що потрібно навчатися далі. Зараз я на четвертому курсі вишу, опановую фах модельєра-конструктора».

У 30-річної Тетяни — двоє дітей: син і донька. Чоловік працює, проте не в селищі. Започаткувати власну справу допомогла програма «Молодіжний бізнес України». У районі ця програма працює з 2007 року. Тетяна Франкевич стала однією з перших, хто захистив бізнес-план та отримав пільговий кредит на три роки під 12 відсотків річних. Жінка каже, що виплачувати кредит у 17,5 тисячі гривень неважко. Хоча після народження другої дитини роботу довелося тимчасово залишити. «У будь-якій справі є перешкоди, які потрібно долати. Але все можна вирішити, і тимчасові фінансові труднощі — теж», — зізнається швачка.

Сьогодні господарці ательє вже не вистачає власних робочих рук: вона мріє відкрити невеликий швейний цех та набрати помічниць. «Я працюю офіційно. І це краще, ніж сидіти вдома і труситися, очікуючи, що хтось прийде та перевірить», — каже Тетяна.

«Виноградна лоза» має попит

Коваль із Гранітного **Сергій Татаренков (на знімку)** до відкриття власної справи дев'ять років попрацював на донецькому заводі, де виготовляли металоконструкції. «Приглядався до виробничого процесу і згодом зрозумів: за наявності практики, досвіду та обладнання міг би працювати самостійно, — розповідає Сергій. — Тому повернувся до рідного села, придбав на заощадження необхідне обладнання та розпочав роботу».

Сільський бізнес має одну особливість — сезонний характер. У ковальському виробництві це особливо помітно. Адже основні замовлення надходять теплої пори року, а взимку доводиться простоювати. І тут став у нагоді пільговий кредит від молодіжної програми. Отримані понад 17 тисяч гривень Сергій витратив на придбання матеріалів — дроту, кругів тощо. Тепер коваль займається заготовками, аби навесні запропонувати свої вироби клієнтам.

«Коли я приїхав до села, люди із недовірою ставилися. Тепер побачили мої роботи — і звертаються, — пояснює співрозмовник. — Я можу виготовляти все, що пов'язане із металом: навіси, ворота, огорожу. Хочу розширити коло клієнтів. Поїхав до Донецька, домовився про реалізацію мангалів у магазинах зброї. Там часто продають, так би мовити, супутній товар». Офіційний статус підприємця дозволяє ковалю на рівних розмовляти із власниками магазинів та просити вищу ціну.

Татаренков демонструє художньо виготовлену продукцію у стилі «виноградна лоза»: цей стиль, за словами майстра, має найбільший попит у місцевих замовників. А от чого не вистачає ковалю — так це гарних помічників. «Просяться на роботу, але прийдуть, попрацюють тиждень-другий — і тікають. Не витримують. Або є такі, яким я сам обладнання не довірю. Тому що техніка безпеки — на першому місці, адже у мене тут і напруга, і температура». У Гранітному поки не знайшлося послідовників коваля. Та й кваліфікація робітників, які приходять, бажає бути кращою. Кадровий голод відчувається і на селі. А ще — неготовність більшості молодих людей взяти відповідальність за власне життя та започаткувати свою справу.

Після народження дітей жінки замислюються про освіту та підприємництво

Що заважає сільській молоді спробувати власні сили у бізнесі? Адже простір для діяльності, здавалося би, безмежний: серед тих, хто надає послуги селянам, немає такої сильної конкуренції, як у місті. Проте лише незначна частка молодих людей відкриває свою справу. Інші за відсутності роботи воліють шукати щастя у місті.

Однією з причин слабкої активності нового покоління є відсутність стартового капіталу. Банківські відсотки, по-перше, не кожному по «зубах», а по-друге, вчорашній школяр чи студент навряд чи отримає кредит, тому що не має заставного майна. Свій варіант пропонує програма «Молодіжний бізнес України», яка діє на території Донецької та Луганської областей.

«У Донецькій області ми охоплюємо Торез, Тельманівський, Старобешівський, Новоазовський та Добропільський райони, — розповідає координатор Тетяна Гладишева. — За три роки 35 осіб скористалися нашими послугами та започаткували власну справу. Із них у Тельманівському районі — 19 осіб: 10 чоловіків та 9 жінок».

До речі, активність прекрасної статі приємно здивувала організаторів. І для заохочення жіночого сільського бізнесу громадська організація навіть подала проект і виграла грант у посольства Фінляндії в Україні. «У нас дуже активними виявилися молоді дівчата та жінки після 30 років, — пояснює Тетяна. — Вони вийшли заміж, народили і виростили дітей. Проте не встигли отримати професію чи освіту. Жінки готові розпочати свій бізнес, але не мають жодних можливостей. І ось на такі сільськогосподарські райони ми вирішили зробити наголос».

У програмі сповідують «сімейний» підхід. Спочатку експертний комітет, до складу якого входять керівники та фахівці районної ради, районної державної адміністрації, громадської організації, підприємці оцінюють бізнес-плани та вислуховують претендентів. Той, хто зуміє захистити ідею, отримує пільговий кредит на три роки. Максимальна сума — 17,5 тисячі гривень — видається без застави та поручителів. Для села це — гроші, за які можна розпочати роботу. Крім того, програма надає бізнесмену-початківцю ментора — наставника із числа досвідчених підприємців, який допомагає підопічному робити перші кроки, застерігає від помилок та навчає розв'язувати типові проблеми.

Програма вітає насамперед діяльність у сфері послуг чи виробництва. Отримати кредит на торговельно-закупівельну діяльність тут неможливо. Так само, як і на розвиток уже існуючого бізнесу. А для сільських підприємців, які стають на ноги, це теж необхідно. Фахівці кажуть, що експертна рада відсіює приблизно половину претендентів, які надають свої бізнес-ідеї. Не всі з них виявляються життєздатними, та й потенційні бізнесмени часто-густо не можуть пояснити, де і за які гроші орендуватимуть приміщення, кому реалізуватимуть продукцію чи послуги. З другого боку, експерти можуть допомогти перспективному початківцю вдосконалити бізнес-план, якщо побачать у ньому раціональне зерно. Поки що найбільш незвичним для району проектом було створення садиби «зеленого туризму». Така справа відносно нова для індустріальної області.

На території Тельманівського району — 12 сільських та три селищні ради, близько 30 тисяч населення. В кожній із рад на видному місці розміщено інформацію про програму молодіжного бізнесу. Для людей у віці до 35 років ця програма — ключовий момент. Можливо, сільська молодь більш інертна, ніж міська. Але сума кредиту для молодого бізнесмена достатня для того, аби започаткувати свою справу.

Ліна КУЦ.

Донецька область.

Фото автора.

☞ ДОСЛІВНО

Анастасія ПЕТРОВА, власниця перукарні:

— У мене є маленька дитина, виховую її сама, роботи не було. Що робити? Поїхати влаштуватися десь у місті — так треба знімати житло. Вся зарплата ішла би на оренду квартири та на харчування. В селі у нас перспективи жодної. А хотілося працювати на саму себе. Коли дізналася про можливість взяти участь у конкурсі бізнес-планів, зрозуміла: це — моє. Виграла й отримала грант від посольства Фінляндії у 1000 євро. Навіть не вірилося, що таке буває в нашому житті. Тепер у мене — своя перукарня. Працюю сама, і мені дуже подобається. Не уявляю себе в іншій сфері.

☞ КОМЕНТАР

Віталій ХАДАЄВ, голова Тельманівської районної ради:

— До обрання головою ради я працював начальником районного центру зайнятості і виступив у ролі ментора для двох молодих підприємців. Вони займаються розведенням свиней у селі Свободному. Один із хлопців, до речі, має дві вищі освіти, працював у місті, але не зміг знайти себе і повернувся до села, де став на облік у центрі зайнятості. Зацікавився програмою молодіжного бізнесу та спільно із однокласником захистив бізнес-план і розпочав справу. Один із друзів починав із п'яти свиноматок, другий — із десяти поросят. Сьогодні у цих підприємців уже близько сотні свиней.

Однією з причин слабкої активності нового покоління є відсутність стартового капіталу

ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення про проведення земельних торгів з продажу земельних ділянок у власність окремими лотами.

Лот № 1. Земельна ділянка розташована за адресою: Автономна Республіка Крим, м. Ялта, за межами населених пунктів Сімеїзської селищної ради, віддаленість від траси 500 м, від Чорного моря — 3 000 м.

Розмір земельної ділянки: 22,1300 га.

Цільове призначення: будівництво та обслуговування об'єкту рекреаційного призначення.

Умови продажу: на аукціоні.

Стартова ціна: 5 203 843,65 грн. (П'ять мільйонів двісті три тисячі вісімсот сорок гри гривни 65 коп.)

Містобудівні умови і обмеження забудови земельної ділянки: функціональне призначення земельної ділянки відповідає Генеральному плану Великої Ялти; є можливість підключення до інженерних мереж; є зелені насадження. Земельна ділянка не є об'єктом природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, не зарезервована до заповідання; водні об'єкти відсутні, у водоохоронних та прибережно-захисних зонах не розташована. Об'єкти культурної спадщини відсутні. Грунт до особо цінного не відноситься.

Розмір гарантійного внеску: 520 384,37 грн.

Розмір реєстраційного внеску: 470,50 грн.

Лот № 2. Земельна ділянка розташована за адресою: Автономна Республіка Крим, м. Армянськ, за межами населених пунктів Суворовської селищної ради, 124 км автодороги Херсон-Сімферополь.

Розмір земельної ділянки: 1,0000 га.

Цільове призначення: будівництво та обслуговування об'єкту комерційного призначення.

Умови продажу: на аукціоні.

Стартова ціна: 903 849,40 грн. (Дев'ятсот три тисячі вісімсот сорок дев'ять гривень 40 коп.)

Містобудівні умови і обмеження забудови земельної ділянки: функціональне призначення земельної ділянки відповідає Генеральному плану м. Армянськ. Земельна ділянка не має обмежень землевпорядного та містобудівного характеру, не є об'єктом природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, не зарезервована до заповідання; водні об'єкти відсутні, не розташована у межах зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон та зон особливого режиму використання земель. До особо цінних земель не відноситься. Зелені насадження відсутні. Об'єкти культурної спадщини відсутні.

Розмір гарантійного внеску: 90 384,94 грн.

Розмір реєстраційного внеску: 470,50 грн.

Лот № 3. Земельна ділянка розташована за адресою: Автономна Республіка Крим, м. Армянськ, за межами населених пунктів Суворовської селищної ради, 124 км автодороги Херсон-Сімферополь.

Розмір земельної ділянки: 0,9000 га.

Цільове призначення: будівництво та обслуговування об'єкту комерційного призначення.

Умови продажу: на аукціоні.

Стартова ціна: 813 487,04 грн. (Вісімсот тринадцять тисяч чотириста вісімдесят сім гривень 04 коп.).

Містобудівні умови і обмеження забудови земельної ділянки: функціональне призначення земельної ділянки відповідає Генеральному плану м. Армянськ. Є можливість підключення до інженерних мереж. Через земельну ділянку проходить кабель зв'язку. Встановлено обмеження в частині використання земельної ділянки загальною площею 0,1280 га — «Додержання режиму використання земель для санітарно-захисної зони інженерно-технічних споруд та комунікацій», яке діє до виносу мереж за межі земельної ділянки. Земельна ділянка не є об'єктом природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, не зарезервована до заповідання; водні об'єкти відсутні, у водоохоронних та прибережно-захисних зонах не розташована. Зелені насадження відсутні. До особо цінних земель не відноситься. Об'єкти культурної спадщини відсутні.

Розмір гарантійного внеску: 81 348,70 грн.

Розмір реєстраційного внеску: 470,50 грн.

Строк оплати лотів — протягом 10 банківських днів після укладення договорів купівлі-продажу земельних ділянок.

З технічними паспортами земельних ділянок, землевпорядною документацією та проектом договору купівлі-продажу лотів можна ознайомитися за адресою: 95034, АР Крим, м. Сімферополь, вул. Київська, 77/4, Кримська регіональна філія Державного підприємства «Центр державного земельного кадастру», ліцитатори — Мікулянець А., Кожевнікова Є., тел. 57-44-91.

Приймання документів для осіб, що бажають взяти участь в аукціоні, проводиться з 25.03.2011 р. по 25.04.2011 р. за вищевказаною адресою.

Проведення аукціону заплановано на 27.04.2011 р. о 14-00 за адресою: АР Крим, м. Сімферополь, вул. Кечкеметська, 114, Республіканський комітет по земельних ресурсах АРК.

ЗАТ "Українська екологічна страхова компанія"
повідомляє що поліси ОСЦПВВНТЗ

ВС/8063303, ВС/8063306, ВС/8063318, ВС/8063326, ВС/8063327, ВС/8063332, ВС/8063334, ВС/8063335, ВС/8063336, ВС/8063337, ВС/8063338, ВС/8063340, ВС/8063341, ВС/8063342, ВС/8063343, ВС/8063344, ВС/8063345, ВС/8063506, ВС/8063507, ВС/8063508, ВС/8063509, ВС/8063531, ВС/8063532, ВС/8063533, ВС/8063534, ВС/8063535, ВС/9326359, ВС/9326367, ВС/9326368, ВЕ/0448121, ВЕ/0448139, ВЕ/0448140, ВЕ/0448141, ВЕ/0448142, ВЕ/0448143, ВЕ/0448144, ВЕ/0448145, ВЕ/0448146, ВЕ/0448147, ВЕ/0448150, ВЕ/0503552, ВЕ/0503569, ВЕ/0503602, ВЕ/3021042, ВЕ/3021069, ВЕ/4973929, ВЕ/5008060, ВЕ/5008086, ВЕ/5008087, ВС/8328833, ВС/8328835, ВС/8328836, ВС/8328837, ВС/8328838, ВС/8328839, ВС/8328840, ВС/8328841, ВС/8328842, ВС/8328843, ВС/8622651, ВС/8622652, ВС/8622653, ВС/8622654, ВС/8622655, ВС/8622656, ВС/8622657, ВС/8622658, ВС/8622659, ВС/8622660, ВС/8622661, ВС/8622662, ВС/8622663, ВС/8622664, ВС/8622665, ВС/8622666, ВС/8622667, ВС/8622668, ВС/8622669, ВС/8622670, ВС/8622822, ВС/8622823, ВС/8622824, ВС/8622825, ВС/8622826, ВС/8622827, ВС/8622828, ВС/8622829, ВС/8622830, ВС/8622831, ВС/8622863, ВС/8622940, ВС/8622941, ВЕ/0447854, ВЕ/0447855, ВЕ/0447857, ВЕ/0447858, ВЕ/0447859, ВЕ/0447860, ВЕ/0447869, ВЕ/0447870, ВЕ/0447871, ВЕ/0447872, ВЕ/0447873, ВЕ/0447874, ВЕ/0447875, ВЕ/0447876, ВЕ/0447877, ВЕ/0447878, ВЕ/0447879, ВЕ/0447880, ВЕ/0447881, ВЕ/0447882, ВЕ/0447883, ВЕ/0447884, ВЕ/0447885, ВЕ/0447886, ВЕ/0447887, ВЕ/0447888, ВЕ/0447889, ВЕ/0447890, ВЕ/0447891, ВЕ/0447892, ВЕ/0447893, ВЕ/0447894, ВЕ/0447895, ВЕ/0447896, ВЕ/0447897, ВЕ/0447898, ВЕ/0447899, ВЕ/0447900, ВЕ/0503331, ВЕ/0507810, ВЕ/3021272, ВЕ/3021817, ВЕ/3021818, ВЕ/3865296, ВЕ/4973636, ВЕ/4973637, ВЕ/4973638, ВЕ/4973639, ВЕ/4973641, ВЕ/4973642, ВЕ/4973643, ВЕ/4973644, ВЕ/4973692, ВС/7538104, ВС/7538118, ВС/7538121, ВС/7538122, ВС/7538123, ВС/7538124, ВС/7538125, ВС/7538126, ВС/7538127, ВС/7538128, ВС/7538129, ВС/7538130, ВС/7538131, ВС/7538132, ВС/7538133, ВС/7538134, ВС/7538135, ВС/7538136, ВС/7538137, ВС/7538138, ВС/7538139, ВС/7538140, ВС/7538141, ВС/7538142, ВС/7538143, ВС/7538144, ВС/7538145, ВС/7538146, ВС/7538147, ВС/7538148, ВС/7538149, ВС/7538150, ВС/7538273, ВС/7538274, ВС/7538275, ВС/7538316, ВС/7538317, ВС/7538318, ВС/7538319, ВС/7538320, ВС/7538484, ВС7538497, ВС/7538498, ВС/7538499, ВС/7538500, ВС/7538823, ВС/7538824, ВС/7538825, ВС/7538826, ВС/7538827, ВС/7538828, ВС/7538829, ВС/7538830, ВС/7538850, ВС/7538851, ВС/7538852, ВС/7538853, ВС/7538854, ВС/9075849, ВС/9075852, ВС/9075870, ВС/9324562, ВС/9324601, ВС/9324602, ВС/9324603, ВС/9324604, ВС/9324605, ВС/9324606, ВС/9324607, ВС/9324608, ВС/9324609, ВС/9324610, ВС/9324611, ВС/9324612, ВС/9324613, ВС/9324614, ВС/9324615, ВС/9324616, ВС/9324617, ВС/9324618, ВС/9324619, ВС/9324620, ВС/9324621, ВС/9324622, ВС/9324623, ВС/9324624, ВС/9324625, ВС/9324626, ВС/9324627, ВС/9324628, ВС/9324629, ВС/9324630, ВС/9324631, ВС/9324632, ВС/9324633, ВС/9324634, ВС/9324635, ВС/9324636, ВС/9324637, ВС/9324638, ВС/9324639, ВС/9324640, ВС/9324641, ВС/9324642, ВС/9324643, ВС/9324644, ВС/9324645, ВС/9324646, ВС/9324647, ВС/9324648, ВС/9324649, ВС/9324650, ВС/9433420, ВЕ/0503717, ВЕ/4973493, ВЕ/4973494, ВЕ/4973769, ВЕ/4973775, ВЕ/4973780, ВЕ/5008006, ВЕ/5008046, ВЕ/5008600, ВЕ/7961899, ВС/7538968, ВС/7538969, ВС/7538970, ВС/7538971, ВС/9219801, ВС/9219802, ВС/9219803, ВС/9219804, ВС/9219805, ВС/9219806, ВС/9219807, ВС/9219808, ВС/9219809, ВС/9219810, ВС/9219811, ВС/9219812, ВС/9219813, ВС/9219814, ВС/9219815, ВС/9219816, ВС/9219817, ВС/9219818, ВС/9219819, ВС/9219820, ВС/9219821, ВС/9219822, ВС/9219823, ВС/9219824, ВС/9219825, ВС/9219826, ВС/9219837, ВС/9219838, ВС/9324653, ВС/9324654, ВС/9324655, ВС/9324656, ВС/9324657, ВС/9324763, ВС/9324764, ВС/9324765, ВС/9324766, ВС/9324767, ВС/9324768, ВС/9324769, ВС/9324770, ВС/9324771, ВС/9324772, ВС/9324773, ВС/9324774, ВС/9324775, ВС/9324776, ВС/9324777, ВС/9324778, ВС/9324779, ВС/9324780, ВС/9324782, ВС/9324813, ВС/9326925, ВЕ/0503322, ВЕ/0503323, ВЕ/0503326, ВЕ/0508170, ВЕ/3021295, ВЕ/3865009, ВЕ/3907775, ВЕ/3907792, ВЕ/3907798, ВЕ/3907819, ВЕ/5008493

вважати втраченими.

Постановою господарського суду Черкаської області від 01 березня 2011 року по справі № 10/2188 Фізичну особу-підприємця Дулову Нелю Володимирівну - пров. Коцюбинського, 11/2, кв. 76, м. Черкаси, код 2691710563, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено ліцензованого арбітражного керуючого Вінник С. В. (ліцензія АВ № 158471 від 07 грудня 2006 року).

Постановою Господарського суду Волинської області від 09.03.2011 р. у справі № 5004/350/11 приватне підприємство «ІВЕТА» (м. Луцьк, вул. Словацького, 30, код ЄДРПОУ 21752951) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Пасічника О. О. Ліцензія АВ № 547985 від 10.01.2011 року.

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) від 03 лютого 2011 року по справі № 12/81-Б-10 визнано банкрутом Комунальне підприємство «Комунальник», вул. Лермонтова,21, м. Гола Пристань, Херсонської області, ЄДРПОУ 32783321, введена процедура ліквідації. Призначено ліквідатором Марченко Сергія Олександровича, ліцензія АВ № 521514 від 23.06.2010 р. (73000, м. Херсон, Головпоштамт, а/с 9).

Ухвалою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) по справі № 27/35 Б від 09.03.2011 року відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «АГРО-ДОНБАС», ЄДРПОУ 33320155, 83007, м. Донецьк, вул. Зльотна, 1 порушено справу про банкрутство та відкрито процедуру розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Єресько Ірину Іванівну (ІНН 3004211048, ліцензія АВ № 081145, м. Донецьк, пр. Київський, буд. 62, кв. 7).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) ухвалою від 21.02.2011 р. порушив справу № 15/78-б про банкрутство Малого приватного підприємства «АКВА» (04210, м. Київ, просп. Оболонський, буд. 28-Г, п/р 2600430055301 в АБ КФ «Кредит-Дніпро», МФО 320898, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 23726067).

Розпорядником майна призначено Ковезу Андрія Івановича, ліцензія АВ № 158328 від 25.10.2006 р. (01042, м. Київ, бул. Дружби народів, 11, кв. 17).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації цього оголошення.

Ухвалою господарського суду Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16) від 22.02.2011 р. по справі № Б3/014-11 введено процедуру розпорядження майном Закритого акціонерного товариства «Торговий дім «УГБ» (юридична адреса: 08132, Київська область, м. Вишневе, вул. Промислова, 8, код ЄДРПОУ 32138016) відповідно до ст.11 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сиротенка Леоніда Петровича (ліцензія серії АВ № 158491 від 29.12.2006 р.), поштова адреса: 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 30\10, офіс 1-А, (тел. 8 (044) 225-77-61).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування цього оголошення.

---

1. Замовник торгів ТОВ "Сервіс-Інвест" код ЄДРПОУ 31018149; 1.1. Поштова адреса: 83001, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151; 1.2. Контактний телефон: (062) 303-13-64, факс: (062) 303-12-98, e-mail: kucher@servisinvest.donetsk.ua. 2. Інформація про предмет закупівлі: Прилади вимірювальні контрольні різні 33.20.6 (еталонний портативний електролічильник). 3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане у газеті "Голос України" від 26.01.2011 р. №14 (5014) та на сайті НКРЕ № 104008. 4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою - 03.03.2011 р. 5. Вартість договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ): 369 000,00 грн. 6. Дата укладання Договору про закупівлю - 18.03.2011 р. 7. Інформація про переможця торгів: ТОВ "Ел енд Джи Мітерінг", код ЄДРПОУ 23539150; 7.1. Поштова адреса переможця: 01030, м. Київ, вул. Чапаєва, 4, офіс 5; 7.2. Тел./факс: (044) 495-24-92.

Господарський суд Одеської області (65119, м. Одеса, пр-т Шевченка, 29) ухвалою від 01.11.2010 р. порушив провадження по справі № 1/109-10-4158 про банкрутство Одеського виробничого хіміко-фармацевтичного підприємства «Біостимулятор» у формі Товариства з обмеженою відповідальністю (65006, м. Одеса, вул. Хаджибеївська дорога, 2, код ЄДРПОУ 32093887).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ільєнок Л. С. (ліцензія серії АВ № 547796 від 05.10.2011 р.).

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема , 157) від 10.03.2011 р. по справі № 45/240б товариство з обмеженою відповідальністю «Промтехснаб - К» (код за ЄДРПОУ 32788764 , 83045, м. Донецьк , вул. Пр. Богуславських, 2а, п/р 26003412110000 в ПАТ «ПроФинБанк», МФО 334594) визнано банкрутом, введена ліквідаційна процедура та ліквідатором призначений арбітражний керуючий Голобородько Сергій Олександрович (ліцензія серія АВ № 081164 від 27.07.2006 р., 83015, м. Донецьк, бул. Шкільний, б. 16, кв. 139, тел.: (062) 335-68-36).

Заяви з кредиторськими вимогами до боржника приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

---

1. Замовник торгів ТОВ "Сервіс-Інвест" код ЄДРПОУ 31018149 1.1. Поштова адреса: 83001, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151 1.2.Контактний телефон (062) 303-13-64, факс: (062) 303-12-98 e-mail: kucher@servisinvest.donetsk.ua 2.Інформація про предмет закупівлі: Пристрої електричні комплектні 31.20.3 (мікропроцесорні термінали). 3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане у газеті "Голос України" від 25.01.2011 р. №13 (5013) та на сайті НКРЕ №103851. 4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою - 28.02.2011 р. 5. Вартість договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ): 479 760,00 грн. 6. Дата укладання Договору про закупівлю - 14.03.2011 р. 7. Інформація про переможця торгів: ТОВ "Корпорація Електропівденмонтаж" код за ЄДРПОУ 31792644. 7.1. Поштова адреса переможця: 83023, м. Донецьк, вул. Черкасова, 3. 7.2. Тел/факс: (062) 389-73-91.

Постановою Господарського суду Київської області від 23.09.2009 року по справі № Б11/135-09 Товариство з обмеженою відповідальністю «Фінпродрезерв» (07300, Київська область, м. Вишгород, вул. Київська, 2, прим. 73, код ЄДРПОУ 33595088) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрутства призначено Олефіренка Олександра Івановича (ліцензія № 397265 від 17.09.2008 р.; 03170, м. Київ, вул. Зодчих, 62а, кв. 58).

Вимоги кредиторів та санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, майдан Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) від 08.02.2011 р. по справі № Б-50/97-10 визнано банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю "Алель" (61000, м. Харків, вул. Військова, 37, код ЄДРПОУ 33481210, р/р 2600120114266 в АТ "Регіон Банк" м. Харків, МФО 351254) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Кононенка Є. С. (ліцензія арбітражного керуючого серії АБ № 347274 від 22.10.2007 р.)

ДЕНЬ

№ 52 (5052) СЕРЕДА, 23 БЕРЕЗНЯ 2011

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, часом сніг, дощ. Вітер північно–східний, північно–західний, 5—12 м/с, місцями пориви до 15—20 м/с. Температура вночі на Лівобережжі 1—5 градусів морозу, на Правобережжі від 3° морозу до 3° тепла, вдень потеплішає в більшості областей від 0—3 градусів до 6—11° тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 23 БЕРЕЗНЯ

1596. Українські повстанці Северина Наливайка розбили військо польського гетьмана Жолкевського в урочищі Гострий Камінь. **1806.** У Великій Британії заборонили работоргівлю. **1900.** Народився Еріх Фромм, американський психоаналітик, філософ, лідер неофрейдизму. **1903.** Брати Райт одержали патент на перший літак. **1908.** Народився Архип Михайлович Люлька, академік, конструктор авіаційних двигунів. **1918.** Центральна Рада оголосила українську мову мовою діловодства. **1919.** Беніто Муссоліні заснував фашистську партію Італії.

Гамівна сорочка вийшла з моди вітчизняної психіатрії

Тут дебют недуги приречений на провал

РЕПОРТЕР

На весняному сонечку сяє куполами Кирилівська церква. Круті сходи ведуть до храму. А за ним — територія «хворої душі» — Київська міська клінічна психоневрологічна лікарня №1. У народі її називають просто — «Павлівка».

Двоповерховий особняк 1912 року скоріше схожий на європейський готель, ніж на лікарняне відділення. У ньому після капітального ремонту нещодавно відкрили Центр першого психотичного епізоду й сучасних методів терапії. Це відділення зі складною, вигадливою (для обивателя) назвою, насправді — рятувальне коло для тих, хто вперше в житті переживає важкий психічний розлад. Сюди із прийомного покою лікарні направляють тих, хто захворів уперше, а, отже, перспективних (у плані повного відновлення) пацієнтів.

У центрі два відділення — чоловіче й жіноче на 30 і 25 ліжок відповідно. Курс відновлення пацієнтів, які виявилися заручниками дебюту хвороби, триває в середньому 30—40 днів. В основному в «дебютанти» потрапляє вікова категорія від 20 до 45 років.

— Своєчасна активна антипсихотична терапія покликана запобігти розвиткові хвороби й, відповідно, втраті працездатності й інвалідизації. Терапія повинна бути комплексною, прицільною, з обов'язковим використанням препаратів останнього покоління, а також безперервна, що має на увазі тісну взаємодію ланок стаціонарної й амбулаторної психіатричної служби. У нашому центрі все це передбачено, більш того, створено умови не тільки для стаціонарного, а й для амбулаторного лікування, — розповідає головний лікар лікарні, професор В'ячеслав Мішиєв. — За міжнародними стандартами такого хворого повинен вести не один лікар, а бригада фахівців: лікарів, психологів, реабілітологів, соціальних працівників. Адміністрація головного управління охорони здоров'я міста пішла нам назустріч у плані матеріальної бази й чисельності фахівців центру й у нас сьогодні є реальна можливість реалізації сучасних парадигм надання ефективної спеціалізованої допомоги пацієнтам з першим психотичним епізодом на практиці.

Практикуючі психіатри стверджують: незважаючи на кризу, скажений ритм життя, стреси тощо, стаціонарних хворих більше не стало. Мовляв, що краще працюватиме амбулаторна мережа, то менше буде пацієнтів у психіатричному стаціонарі. Відзначають: статистика скрізь однакова — 1% хворих на шизофренію — що в Америці, що в Африці, що в Україні. Головне — вчасно розпізнати психоз і надати професійну допомогу в його "гасінні" та ліквідації наслідків...

Перший психотичний епізод, як правило, супроводжується важкими психотичними симптомами. Суть підвищеної уваги саме до даного етапу захворювання зводиться до того, що адекватна терапія зменшить ризик повторності нападу в десятки разів. Дуже часто, кажуть фахівці, у поле зору психіатра вперше такий пацієнт потрапляє приблизно через півроку після дебюту хвороби, коли час згаяно.

Екскурсію по центру проводить завідувач чоловічого відділення **Борис ЧАПСЬКИЙ (на знімку)**. Тут ще пахне фарбою, деякі приміщення пустують, чекаючи меблів. Втім, у цьому центрі новий не тільки інтер'єр, а й самі підходи до лікування й реабілітації психічно нездорових людей.

Відділення нічим не відрізняється від, скажімо, терапевтичного стаціонару. Тільки в «гострих» палатах чергують санітари. Стіни тут не оббиті повстю, гамівні сорочки ні на кого не одягають — вони вийшли з моди вітчизняної психіатрії. Ременями до ліжок теж не прикручують.

— Ці антигуманні методи лікування залишилися позаду, — стверджує доктор Чапський. — В арсеналі сучасної психіатрії досить ефективних медикаментів для купації загострення недуги. Як і раніше, на першому місці, звичайно, — медикаментозне лікування. Однак сучасна міжнародна концепція надання допомоги пацієнтам з першим психотичним епізодом має на увазі потужну комплексну реабілітаційну й психокорегуючу підтримку, роботу в групі й індивідуальну. У нашому центрі всі ці аспекти передбачено.

Ніяких обмежень особистої волі пацієнтів усередині центру немає. Майже в кожного — мобільні телефони. Хіба що вхідні двері замкнено, і відчиняють їх спеціальним ключем, що є в медперсоналу. Практично в кожного пацієнта Центру першого психотичного епізоду й сучасних методів терапії є шанс, вийшовши із цього під'їзду, повернутися до повноцінного життя.

Ольга ВІТЕР.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Продовження теми читайте в наступних випусках «Репортера».

СПОРТ

«Блакитна ескадра» піднімає вітрила

Футбол. Як уже повідомлялося, 29 березня на стадіоні імені Валерія Лобановського в Києві національна збірна України у товариському матчі зустрінеться зі збірною Італії. Початок зустрічі о 21.45. Зі складом нашої команди шановних читачів ми вже ознайомили. А тепер інформація з табору суперника.

Наставник «Скуадри адзурри» (блакитної ескадри) 53-річний Клаудіо Чезаре Пранделлі **(на знімку)** оприлюднив список гравців, які готуватимуться до відбірного матчу Євро-2012 проти Словенії (25 березня) і вже згаданого поєдинку з українцями.

Воротарі — Джанлуїджі Буффон («Ювентус»), Сальваторе Сірігу («Палермо»), Еміліано Вівіано («Болонья»); **оборонці** — Давіде Асторі («Кальярі»), Федеріко Бальцаретті («Палермо»), Леонардо Бонуччі («Ювентус»), Джорджо К'єлліні («Ювентус»), Доменіко Крішито («Дженоа»), Данієле Гастальделло («Самдорія»); **півоборонці** — Крістіан Маджо («Наполі»), Андреа Ранокк'я («Інтер»), Давіде Сантон («Чезена»), Альберто Аквілані («Ювентус»), Клаудіо Маркізіо («Ювентус»), Стефано Маурі («Лаціо»), Ріккардо Монтоліво («Фіорентина»), Тьяго Мотта («Інтер»), Антоніо Ночеріно («Палермо»), Марко Пароло («Чезена»); **нападники** — Антоніо Кассано («Мілан»), Альберто Джилардіно («Фіорентина»), Себастьян Джовінко («Парма»), Алессандро Матрі («Ювентус»), Джампаоло Пацціні («Інтер»), Джузеппе Россі («Вільярреал», Іспанія).

Фото з сайта ФФУ.

Турнірна хроніка

Футбол. Чемпіонат Португалії. **«Брага» — «Ріу Аві» (Віла-ду-Конді). 1:0. Гол**: Віана, 73. **«Брага»**: Гузмао, Силвіу, Кака, Паулао, Гарсія, Укра, Вандіньо, Віана, Алан (Марсіо, 60), Ліма (Саліно, 78), Сезар Рога Роса (Барбоза, 65).

У «Браги» четверта позиція в національному чемпіонаті — 34 очки. У «Порту» — 68, «Бенфіки» — 55, «Спортинга» — 38.

***

Першість України. Перша ліга. 21-й тур. «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — «Дністер» (Овідіополь). 2:2.

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. «Хімік» — «Дніпро». 95:86 (21:25, 24:17, 22:20, 28:24). «Київ» — «Миколаїв». 54:66 (15:15, 19:17, 13:21, 7:13).

В. Б.

З ініціативи дипломатів

Футбол. З метою популяризації Євро-2012, Генеральне Консульство Республіки Польща у Вінниці ініціювало проведення у місті над Південним Бугом товариського матчу з футболу між молодіжними збірними командами наших країн. Про це повідомив Генеральний Консул пан **Кшиштоф Свідерек**. За його словами, такий поєдинок, можливо, відбудеться не тільки у Вінниці, а й ще в одному з міст України.

— Ми вже завершили переговори з представниками української й польської сторін і отримали принципову згоду на проведення такого поєдинку, — уточнив пан Свідерек. — Тепер справа за спортивними функціонерами наших країн. Дату проведення матчу має визначити УЄФА.

Польський дипломат щиро зізнався, що із задоволенням поїде на півфінал до Варшави і на фінал Євро-2012 до Києва, але за однієї умови — якщо в ньому зустрінуться збірні Польщі й України.

Генеральний Консул не бачить ризиків щодо проведення футбольного євротурніру в наших країнах. «Тандем — Україна й Польща — приречений на успіх в організації змагання, — наголосив пан Свідерек і додав: — Згадайте мої слова після завершення турніру».

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ПАРАДОКС

«Доросла» стаття у дитячому журналі

У грудневому номері дитячого журналу «Щедрику-Ведрику», який Міносвіти рекомендує до передплати для всіх навчальних закладів I—III ст., під рубрикою «Історія України» з'явилася «доросла» стаття про галичан. Мешканців регіону подають як недорікуватих провінціалів: «Існування галичанина зав'язане на селі і в нього відповідне селянське мислення — «на хлопський розум».

У п'ятницю обласні центри на третину порожніють, люди роз'їжджаються по області, для того щоб у понеділок наповнитися жителями сіл і містечок, «затарених» бульбою, буряком... і всім, що допомагає виживати в західноукраїнському не індустріальному місті...». На ринку праці Галичини, стверджується далі, немає таких сучасних хитромудрих професій, як екзистенційний психотерапевт, рерайтер PR-консультант, бо «де просте життя — там проста робота... Не буває галичан-космонавтів (звичайно, в інших регіонах їх неміряно. — **Авт.**), конструкторів, олігархів і великих політиків (і хто після цього Ганна Герман, скажіть? — **Авт.**)... Одне слово, Галичина — це та відстала окраїна цивілізації, на дикість звичаїв якої невтомно вказує відомий фахівець у галузі піар-технології міністр Дмитро Табачник. І навряд чи тут зарадить екзистенційна психологія. Така ось історія України у осіб зі специфічними власними поглядами на неї...

«Фактично це — повний абсурд. Це могла писати людина або взагалі обмежена, або зі спеціальною метою виробити в дітей уявлення, що в Галичині живуть неповноцінні люди», — стверджує активіст громадського об'єднання «Самопоміч» Тарас Чолій. Організація звернулася до влади Львова з вимогою створити спеціальну комісію при управлінні освіти для проведення експертизи цього та інших видань для дітей, що останнім часом з'явилися на полицях книгарень, адже малим українцям у красивих обгортках часто підсовують отруйне для їхньої свідомості яничарське чтиво авторів-«благодійників».

У коментарі "Голосу України" головний редактор "Щедрику-Ведрику" Олександр Блюхер визнав, що стаття про галичан погана і її поява на сторінках узагалі-то цікавого і чудово ілюстрованого дитячого журналу «мабуть, помилка», в якій винен він сам, бо не вичитав передруку зі львівського Інтернет-форуму «Ментальність галичан» як редактор. Олександр Васильович запевняє, що керувався благородними намірами подавати юним читачам історію регіонів країни через незаангажовані статті, але «закрутився з передплатою», бо фактично над журналом працює дві людини — він та дизайнер, і не розпізнав «незаангажованості» перекреченої на форумі «ментальності». Більше такого не буде. Як, можливо, і самої рубрики «Історія України». Ймовірно, після здійнятого скандалу її замінять не такі небезпечні «Міста України». Що, на думку автора цих рядків, також непогано, якщо, звісно, через «зайнятість» головного редактора галицькими вулицями не сновигатимуть під тягарем клунків з бульбою селюки — ця «найголовніша прикмета» міст західних регіонів, тоді як в індустріальних центрах, наприклад, олігархи з космонавтами на піарський розум «переконують» гірників на психологів і рерайтерів...

«Чому помилка трапилася саме з ментальністю галичан? — дивується наша читачка — вчителька з Києва і висловлює припущення, що не випадково Міносвіти з такою наполегливістю рекомендує передплачувати дитячий журнал з «історичними розвідками», які дублюють позицію дорослого міністра. Втім, усе-таки є різниця. Головний редактор, приватний підприємець, до речі, публічно визнає свою «мабуть, помилку» і обіцяє надрукувати спростування. Державний чиновник Дмитро Табачник так і не вибачився перед Галичиною. Мабуть, освіта не дозволяє.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Над номером працювали: Віталій ЖЕЖЕРА, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Надія СМІЯН.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2011 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 19554

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

